

Ársskýrsla Blindrafélagsins samtaka blindra og sjónskertra á Íslandi fyrir starfsárið 2016-2017

BLINDRAFÉLAGIÐ

Samtök blindra og sjónskertra á Íslandi
STOFNAÐ 1939

Ársskýrsla Blindrafélagsins
samtaka blindra og sjónskertra á Íslandi
fyrir starfsárið 2016-2017

Ársskýrsla stjórnar Blindrafélagsins starfsárið 2016–2017	5
Stefnumót Blindrafélagsins 25. maí.....	6
Siðareglur	6
Viðbragðsáætlun gegn kynferðisbrotum	7
Viðbragðsáætlun í eineltismálum.....	8
Félagsfundir	9
Samstarfsfundir	9
Samstarfssamningur við Fjólu	10
Alþjóðastarf	10
Ferðaþjónusta Blindrafélagsins.....	11
Leiðsöguhundaverkefni.....	11
Kynningarmyndbönd ÖBÍ.....	12
Dagur Hvíta stafsins – gulum Háskólann.....	12
Fundur fólksins	13
Samningur Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks.....	13
Er leiðin greið? – málþing um algilda hönnun.....	13
Aðgengisviðurkenning Reykjavíkurborgar.....	14
Sjónhermigleraugu.....	14
Hádegisspjall.....	15
Fræðsluerindi um andlega vellíðan.....	15
Samstarfsaðilar	16
Beinar útsendingar frá viðburðum	16
Útgáfumál	16
Fréttabréf Blindrafélagsins	17
VISAL-verkefnið	17
Lokaorð.....	18
Starfsemi skrifstofu	19
Ferðaþjónusta Blindrafélagsins.....	20
Hjálpartæki	20
Smávara og vefverslun	20
Tækjaleiga	21
Þjónustusamningar og fengnir styrkir	21
Styrkur frá Velferðarráðuneytinu fyrir árið 2016	21
Þjónustusamningur við Reykjavíkurborg	22

Styrkur frá Öryrkjabandalagi Íslands	22
Aðrir styrkir og gjafir	22
Fjáraflanadeild Blindrafélagsins	23
Fjáraflanir 2016	23
Happdrætti	23
Víðsjá	24
Jóla kort	24
Leiðsöguhundadagatöl	25
Bakhjarlar	25
Fyrirtækjasöfnun	26
Rekstur fasteigna	26
Útleiga og nýting íbúða	26
Brunavarnir	27
Stigahlíð 71	27
Félagsmáladeild	27
Ársskýrsla 2017 fyrir tæknimál Blindrafélagsins	27
Kynning	27
Vefvarp Blindrafélagsins	28
Aðgengismál	29
Vefþula	30
Talgervilsraddirnar Karl og Dóra	31
Ársskýrsla kynningarfulltrúa 2016–2017	32
Ársskýrsla trúnaðarmanna 2016–2017	33
Mötuneyti Blindrafélagsins	35
Skýrsla alþjóðafulltrúa 2016–2017	36
Ársskýrsla ráðgjafa 2016–2017	37
Félagstarfið	39
Skýrsla Retina Íslands 2016–2017	39
Ársskýrsla foreldradeildar 2016–2017	41
Ársskýrsla Norðurlandsdeildar 2016–2017	42
Ársskýrsla Suðurlandsdeildar 2016–2017	43
Ársskýrsla Suðurnesjadeildar 2016–2017	44

Ársskýrsla Vesturlandsdeildar 2016–2017	45
Ársskýrsla UngBlind veturinn 2016–2017.....	45
Opið hús	46
Opið hús á laugardögum.....	47
Ársskýrsla jafnréttisnefndar 2016–2017.....	48
Ársskýrsla skemmtinefndar 2016–2017.....	48
Ársskýrsla tómstundanefndar 2016–2017	49
Ársskýrsla bókmenntaklúbbs 2016–2017	49
Prjónakaffið.....	50
Skýrsla nefndar um málefni 67 ára +.....	50
Ársskýrsla AMD-deildar 2016–2017	52
Valdar greinar, 41. árgangur 2016.....	52
Valdar greinar – ársskýrsla 2016–2017	52
40 ára afmælishátíð Valinna greina	54
Sjóðir félagsins auk styrkja og framlaga til nefnda og deilda	55
Verkefnasjóður Blindrafélagsins	55
Stuðningur til sjálfstæðis.....	55
Styrktarsjóður Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur	56
Styrktarsjóður Margrétar Jónsdóttur	56
Ársskýrsla sjóðsins Blind börn á Íslandi árið 2016.....	56
Styrkir og framlög Blindrafélagsins til nefnda og deilda.....	57
Lagabreytinga tillögur frá stjórn Blindrafélagsins fyrir.....	58
aðalfund 2017.	58
Aðrar skýrslur.....	67
Blindravinnustofan 2016	67
Nokkur atriði út starfsskýrslu Hljóðbókasafns Íslands 2016.....	68
Innri starfsemi.....	68
Bókakostur.....	69
Heimasíðan hbs.is.....	69
Rekstur	69
Alþjóðlegt samstarf.....	70
Evrópusambandið og tilskipanir vegna aðgengis að prentuðu máli	71
Næstu skref	71

Ársskýrsla Fjólu 2016–2017	72
Ársskýrsla Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga 2016.....	74
Almennt	74
Notendur	75
Þjónusta í nærumhverfi	76
Endurhæfing.....	77
Bókagerð	77
Þakkir	78
Viðaukar.....	79
Siðareglur Blindrafélagsins.....	79
Viðbragðsáætlun Blindrafélagsins gegn kynferðisbrotum á vettvangi félagsins	87
Viðbragðsáætlun Blindrafélagsins í eineltismálum.....	90

Ársskýrsla stjórnar Blindrafélagsins starfsárið 2016–2017

Í ársskýrslu stjórnar Blindrafélagsins fyrir starfsárið 2016–2017 er gert grein fyrir helstu áherslum og nýjungum í starfi og stefnumótun stjórnar félagsins á starfsárinu. Varðandi ítarlegri upplýsingar vísast í fundargerðir stjórnar sem eru aðgengilegar á heimasíðu félagsins. Stjórn Blindrafélagsins starfsárið 2016–2017 hélt samtals 20 stjórnarfundi auk nokkurra vinnufunda. Í upphafi starfsársins var stjórnarskipan eftirfarandi:

Sigþór Unnsteinn Hallfredsson formaður
Halldór Sævar Guðbergsson varaformaður
Rósa María Hjörvar gjaldkeri
Baldur Snær Sigurðsson ritari
Sigríður Hlín Jónsdóttir meðstjórnandi
María Hauksdóttir varamaður
Patrekur Andrés Axelsson varamaður
Lilja Sveinsdóttir varamaður
Elínborg Lárusdóttir varamaður

Af persónulegum ástæðum baðst Halldór Sævar Guðbergsson varaformaður lausnar frá trúnaðarstörfum sem hann gegndi fyrir Blindrafélagið, að undanskildum störfum á vettvangi ÖBÍ. Á stjórnarfundi 16. ágúst var eftirfarandi breyting á verkaskiptingu stjórnar samþykkt:

Rósa María Hjörvar varaformaður
Sigríður Hlín Jónsdóttir gjaldkeri
Lilja Sveinsdóttir varð aðalmaður í stjórn og meðstjórnandi

Samkvæmt lögum félagsins eru formaður og stjórnarmenn kosnir til tveggja ára í senn og er helmingur stjórnar kosinn á hverju ári. Þeir sem voru kosnir fyrir tveimur árum og eru því að ljúka tveggja ára kjörtímabili á þessum aðalfundi eru: Baldur Snær Sigurðsson, Rósa María Hjörvar, María Hauksdóttir og Patrekur Andrés Axelsson.

Stefnumót Blindrafélagsins 25. maí

Stjórn bauð til Stefnumóts miðvikudaginn 25. maí 2016. Með því hófst vinna við endurskoðun og mótun á lögum, siðareglum og verklagsferlum fyrir starfsemi félagsins, í samræmi við samþykkt aðalfundar 2016. Þátttakan var mjög góð og umræður líflegar meðal félagsmanna sem tóku þátt í umræðunum sem fóru fram í hópum, í tveimur umferðum. Í fyrri umferð ræddu þátttakendur tvær spurningar: „Hver erum við og hvað gerum við?“ Í þeirri síðari veltu þeir fyrir sér spurningunni: „Hverju eiga siðareglur að breyta?“ Umræðan fór fram með svokölluðu „heimskaffi“-fyrirkomulagi, eða „World Café“, samræðuformi sem notað

hefur verið víða um heim í yfir 20 ár. Þátttakendur byrjuðu umræðu í hópi, hluti hópsins dreifði sér síðan í aðra hópa og loks komu þeir aftur til baka í upphafshópinn. Með þessu fékkst meiri gerjun og breidd í umræðuna. Umsjón með Stefnumótinu var í höndum Sigurborgar Kr. Hannesdóttur, fagaðila hjá ILDI ehf., sem hefur mikla reynslu af sambærilegri vinnu. Sigurborg vann einnig samantekt úr niðurstöðum hópanna og dró fram meginskilaboðin í hverjum málaflokki. Stefnumótið var afar vel heppnað og skilaði góðum efnivið sem unnið hefur verið úr við mótun siðareglna, verkferla og við endurskoðun laga félagsins.

Siðareglur

Eitt af mikilvægustu verkefnum stjórnar á þessu starfsári var að móta félaginu siðareglur. Síðasti aðalfundur fól stjórninni það verkefni að leggja upp siðareglur fyrir Blindrafélagið. Siðareglurnar grundvallast á gildum félagsins og upplýsingum sem fram komu í skýrslu sannleiksnefndarinnar,

á ábendingum og athugasemdum frá Stefnumóti við félagsmenn frá því í maí 2016 og umræðum á vettvangi félagsins. Siðareglurnar voru allengi í gerjun sem var að mörgu leyti gott til að fá ákveðna fjarlægð frá síðasta vetri. Siðareglur eru ekki til þess fallnar að breyta fortíðinni

en þær eru viðmið um breytni í nútíð og framtíð, samkomulag sem við höfum komið okkur saman um og undirgöngumst að fylgja innan félagsins.

Stjórn setti einnig sjálfri sér og starfsmönnum sérstakar siðareglur sem byggja á siðareglum félagsins.

Siðareglurnar eru því settar fram í þrennu lagi:

- Siðareglur Blindrafélagsins sem voru staðfestar á félagsfundi og er ætlað að ná til allra sem taka þátt í starfsemi Blindrafélagsins.

- Sérstækar siðareglur kjörinna fulltrúa sem eru ítarlegri en almennar siðareglur Blindrafélagsins.
- Sérstækar siðareglur fyrir starfsmenn Blindrafélagsins sem, eins og siðareglur kjörinna fulltrúa, ganga lengra en almennar siðareglur félagsins.

Siðareglurnar má sjá í sérstökum viðauka í þessari skýrslu auk þess sem þær eru aðgengilegar á heimasíðu félagsins.

Viðbragðsáætlun gegn kynferðisbrotum

Fyrir nokkrum árum var farið að ræða um að Blindrafélagið þyrfti að móta sér verklag varðandi viðbrögð við kynferðisbrotum á vettvangi félagsins. Rannsóknir sýna að jaðarsettir hópar eru líklegri til að verða beittir kynferðislegu ofbeldi en aðrir og að kynferðisbrotamenn sækjast eftir að vera þátttakendur í sjálfbodastarfi félagasamtaka eins og Blindrafélagsins. Öðrum félögum fatlaðra var boðið til samstarfs um málefnið en því miður varð ekki úr að þetta kláraðist þá. Af þessum

ástæðum þótti bæði tímabært og nauðsynlegt að ganga í verkið og einnig hafði það komið skýrt fram meðal félagsmanna á Stefnumóti Blindrafélagsins að siðareglum þyrfti að fylgja áætlun um viðbrögð ef eitthvað bregður út af. Ákveðið var að hrinda þessu í framkvæmd á okkar forsendum og koma viðbragðsáætluninni í virkni innan Blindrafélagsins. Öðrum félögum fatlaðs fólks er velkomið að byggja á þessari vinnu Blindrafélagsins.

Í viðbragðsáætluninni er skýr stefnumörkun um að kynferðislegt ofbeldi verði ekki liðið innan Blindrafélagsins, að þolandi njóti verndar og eigi kost á að sækja sér aðstoð til fagráðs Blindrafélagsins.

Viðbragðsáætlunin er í sérstökum viðauka í þessari skýrslu auk þess sem hún er aðgengileg á heimasíðu félagsins.

Í samræmi við viðbragðsáætlunina hefur stjórnin skipað eftirfarandi aðila í fagráð Blindrafélagsins:

- Séra Gunnar Rúnar Matthíasson sem starfað hefur m.a. sem forsvarsmáður fagráðs þjóðkirkjunnar gegn kynferðisbrotum.
- Eyrún Björg Jónsdóttir hjúkrunarfræðingur sem starfaði um árabíl sem verkefnisstjóri neyðarmóttöku Landspítala fyrir þolendur kynferðisofbeldis.
- Helga Baldvins- og Bjargardóttir, lögfræðingur og félagsráðgjafi, sem hefur sérhæft sig í mannréttindalögfræði. Hún hefur einnig menntun á félagsfræðisviði og hefur m.a. unnið hjá Stígamótum sem sérstakur ráðgjafi fatlaðra skjólstæðinga.

Viðbragðsáætlun í eineltismálum

Það er orðið mjög algengt að fyrirtæki, stofnanir og félagasamtök setji sér viðbragðsáætlun vegna eineltismála. Einelti í sinni verstu mynd er ofbeldi sem ekki á að viðgangast. Í tímans rás hefur oft verið minnst á það að Blindrafélagið ætti að hafa viðbragðsáætlun vegna eineltismála en ekki hefur orðið af því fyrr en nú. Það hefur reynst mörgum mjög erfitt að taka á eineltismálum og ná farsælli lausn en viðbragðsáætlunin styður við þá

viðleitni, án hennar er það enn erfiðara. Viðbragðsáætlun Blindrafélagsins vegna eineltis miðar að því að skilgreina hvað felst í hugtakinu einelti og taka af allan vafa um að einelti er ekki liðið innan félagsins. Í henni eru leiðbeiningar um hvernig bregðast skuli við einelti og í hvaða farveg slík mál fara.

Viðbragðsáætlunin er í sérstökum viðauka í þessari skýrslu auk þess sem hún er aðgengileg á heimasíðu félagsins.

Félagsfundir

Á starfsárinu voru haldnir tveir félagsfundir. Fyrri fundurinn var haldinn 10. nóvember þar sem aðalumfjöllunarefnið var stefnumörkun félagsins, starfsmarkmið og sóknaráætlun.

Seinni fundurinn var haldinn 16. mars og var aðalumfjöllunarefnið siðareglur og viðbragðsáætlanir. Fundurinn staðfesti siðareglur

Blindrafélagsins og kynntar voru sértækar siðareglur kjörinna fulltrúa og siðareglur starfsmanna Blindrafélagsins.

Einnig voru með formlegum hætti kynntar og gangsettar viðbragðsáætlun

Blindrafélagsins gegn kynferðisbrotum og viðbragðsáætlun Blindrafélagsins í eineltismálum.

Samstarfsfundir

Komin er góð reynsla á samstarfsfundi stjórnar, nefnda og deilda félagsins en megintilgangur þessara funda er að kynna og samræma allt það fjölbreytta starf sem unnið er innan Blindrafélagsins. Samstarfsfundirnir eru að jafnaði haldnir í september og janúar og tækifærið hefur einnig gjarnan verið notað til að brjóta fundina upp með fræðslufyrirlestrum sem eiga erindi við fundarmenn. Á haustfundinn mætti Ólafur Páll Jónsson, prófessor í heimspeki við Menntavísindasvið Háskóla

Íslands, og hélt afar fræðandi erindi um siðareglur og gildi, megineinkenni hvors um sig og hvernig gildi, siðareglur og lög spila saman. Á fundinum í janúar flutti Ingibjörg Gunnarsdóttir frá Þekkingarmiðlun ehf. erindi sem hún kallaði „Að vakna með ljótuna“ og fjallaði um hvernig hægt er að hafa áhrif á daglega liðan með jákvæðni og breyttu hugarfari.

Samstarfsfundirnir voru að venju vel sóttir, um 30 manns á hvorum fundi, og almenn ánægja með hvernig til tókst.

Samstarfssamningur við Fjólu

Á stjórnarfundum 17. maí var skrifað undir gagnkvæman samstarfssamning milli Blindrafélagsins og Fjólu, félags fólks með samþætta sjón- og heyrnarskerðingu. Samkvæmt samningnum hafa félögin með sér nána samvinnu um sameiginleg málefni og

gagnkvæma upplýsingagjöf. Félagsmönnum beggja félaganna býðst að taka gagnkvæman þátt í viðburðum félaganna eftir því sem við á auk þess sem Blindrafélagið veitir Fjólu rekstrarstyrk sem nemur afnotum Fjólu af skrifstofurými og annarri aðstöðu í Hamrahlíð 17.

Alþjóðastarf

Af alþjóðasamstarfi bar hæst heimsþing alheimssamtaka blindra og sjónskertra, World Blind Union, og ársfund og ráðstefnu Retina International, RIWC.

Ársfundur og ráðstefna Retina International var haldið í Tævan í júlí. Fulltrúar Retina Íslands voru þeir Kristinn Halldór Einarsson og Helgi Hjörvar. Á þinginu var samþykkt boð Blindrafélagsins um að halda ársfund Retina International á Íslandi árið 2020 í samstarfi við norræna augnlæknaþingið sem haldið verður á sama tíma. Þá var Kristinn Halldór Einarsson kjörinn í stjórn samtakanna. Í ágúst 2016 sóttu Sigbór Unnsteinn Hallfreðsson,

Marjakaisa Matthíasson og Eyþór Kamban Þrastarson þing World Blind Union og ICEWI, International Council for Education of People With Visual Impairment, sem haldin voru í Flórída.

Í september var haldin norræn kvennaráðstefna í Finnlandi, hana sóttu Elma Finnbogadóttir, Guðrún Guðbjörnsdóttir, Marjakaisa Matthíasson, Rósa Ragnarsdóttir, Rúna Garðarsdóttir og Sigríður Hlín Jónsdóttir.

Eins og fyrr tók félagið virkan þátt í samstarfsfundum forystu norrænu blindrafélaganna (NSK), kvennanefndarinnar (NKK) og ungmennanefndarinnar (NUK).

Blindrafélagið á aðild að eftirtöldum alþjóðlegum samtökum:

- European Blind Union (EBU)

- Nordisk Samarbejdskomité (NSK), Nordisk kvinnokommitté (NKK) og Nordisk ungdomskommitté (NUK)
- Retina International (RI)
- World Blind Union (WBU)

Ferðapjónusta Blindrafélagsins

Að eiga kost á skilvirkri ferðapjónustu hefur sýnt sig að vera eitt mikilvægasta réttindamálið til að félagsmenn njóti þeirra sjálfsögðu mannréttinda að vera virkir þátttakendur í leik og starfi. Samningur ferðapjónustu við Velferðarsvið Reykjavíkurborgar var endurnýjaður á árinu og áfram hefur verið unnið að því að koma á samningi um ferðapjónustu við önnur sveitarfélög þar sem byggt er á þeim góða samningi. Áhersla hefur einnig verið á að aðstoða lögblinda einstaklinga búsetta á landsbyggðinni við að fá

viðunandi ferðapjónustu á höfuðborgarsvæðinu þegar þeir eiga þangað erindi. Gerð var sátt vegna dómsmáls sem höfðað var gegn Kópavogsbæ og sett upp tímabundið tilraunaverkefni sem lýkur núna á vormánuðum. Félagið á í viðræðum við Kópavogsbæ um framtíðarskipan ferðapjónustu þar í bæ og einnig eru í gangi viðræður við m.a. Hafnarjörð, Mosfellsbæ og Vestmannaeyjabæ um ferðapjónustu þar. Frekari upplýsingar um ferðapjónustuna er að finna í sérskýrslu um ferðapjónustu Blindrafélagsins.

Leiðsöguhundaverkefni

Leiðsöguhundaverkefnið er samstarfsverkefni Blindrafélagsins og Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvarinnar fyrir blinda, sjónskerta og

daufblinda einstaklinga. Á árinu tók nýr leiðsöguhundur til starfa, Skuggi, sem er íslenskur hundur af Labrador Retriever kyni og þjálfður á

Ísafirði af Auði Björnsdóttur hundapjálfara. Skuggi er tíundi leiðsöguhundurinn sem tekinn er í notkun á Íslandi síðan árið 2008. Tveimur íslenskum

leiðsöguhundum hefur áður verið úthlutað en annars hafa hundarnir komið hingað til lands frá Noregi og Svíþjóð.

Kynningarmyndbönd ÖBÍ

Í tilefni af 55 ára afmæli Öryrkjabandalags Íslands á árinu ákvað stjórn ÖBÍ að gefa aðildarfélögum bandalagsins, 41 að tölu, kost á að gera kynningarmyndband um starfsemi sína. Myndböndin eru liður í að kynna almenningi hvað ÖBÍ og aðildarfélögin standa fyrir en er ekki síður ætlað að vera söguleg skráning á starfseminni og til að vekja

athygli almennings á margbreytileika þeirra félagasamtaka sem eru undir hatti ÖBÍ. Blindrafélagið tók virkan þátt í gerð myndbands um starfsemi sína, allt frá ráðgjöf við handritagerð yfir í að útvega leikara. Vinnsla myndbandanna er á lokastigi og er afrakstursins að vænta á næstu vikum.

Dagur Hvíta stafsins – gulum Háskólann

Í tilefni af degi Hvíta stafsins var ákveðið að vekja sérstaka athygli á aðgengi að byggingum Háskóla Íslands, í anda hreyfingarinnar „Yellow the world“. UngBlind bar hitann og þungann af gjörningnum sem tókst afar vel. Í samræmi við hugmyndafræði „Yellow the world“ fólust aðgerðirnar í að merkja með gulum lit þá staði þar sem gera má aðgengi auðveldara og draga úr

slysaþættu. Til dæmis má nefna brúnir á tröppum, glerveggi og þar sem leiðarlínur vantar. Máttur samfélagsmiðla var óspart nýttur til að kveikja áhuga og athygli á þessu málefni. Markmiðið er að draga athyglina að þeim stöðum innan háskólasvæðisins þar sem aðgengi er gott og einnig hvar má gera betur. Þessar aðgerðir ásamt fyrri viðleitni hafa skilað þeim árangri að loksins er verið að bæta fyrir skort á

leiðarlínum innan
háskólabygginganna.

Fundur fólksins

Blindrafélagið tók þátt í fundi fólksins sem haldinn var í Norræna húsinu í september. Rósa María Hjörvar, varaformaður félagsins, stóð fyrir samtali um rafrænt aðgengi. Atriðið var ágætlega sótt og spunnust gagnlegar og

fræðandi umræður í kjölfarið. Einnig tóku félagar í UngBlind sig til og „guluðu“ upp tröppur Norræna hússins í anda „Yellow the world“ hreyfingarinnar til að vekja athygli á því hvað tröppurnar eru óþægilegar blindu og sjónskertu fólki.

Samningur Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks

Þau gleðitíðindi urðu í september að Alþingi samþykkti þingsályktunartillögu um fullgildingu samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks. Samningurinn er mannréttindasamningur og markmiðið með honum er að efla, verja og tryggja full

mannréttindi fyrir allt fatlað fólk. Jafnframt að efla og vinna að virðingu fyrir eðlislægri mannlegri reisn þess. Samningurinn á án efa eftir að verða okkur gott verkfæri í réttindabaráttunni um ókomin ár en til að það verði að veruleika þarf Alþingi að reka af sér slyðruorðið og lögfasta gildi samningsins.

Er leiðin greið? – málþing um algilda hönnun

Blindrafélagið átti frumkvæði að því að leiða saman hóp sem stóð að málþingi um algilda hönnun og aðgengi 10. mars. Auk okkar stóðu málefnaþópur ÖBÍ um aðgengi, Verkís hf. og

Átak – félag fólks með þroskahömlun að málþinginu í samvinnu við Ferðamálastofu, Mannvirkjastofnun og Vegagerðina. Málþingið var mjög vel sótt og sérlega ánægjulegt var hversu

margir sóttu málþingið úr hópi fagstétta sem koma að skipulagsáætlanagerð og hönnun mannvirkja en meirihluti þátttakenda kom úr þessum geira. Á málþinginu var fjallað um aðgengismál innan byggðar og á ferðamannastöðum, farið yfir hönnunarstaðla sem gilda um

þetta á Norðurlöndunum og vöntunina á sambærilegum viðmiðum hér á landi. Kynntur var nýr leiðbeiningabæklingur sem ÖBÍ hefur gefið út um góðan frágang útisvæða með tilliti til aðgengismála. Einnig voru kynntar niðurstöður úttektar á aðgengi að ferðamannastöðum.

Aðgengisviðurkenning Reykjavíkurborgar

Blindrafélagið fékk Aðgengisviðurkenningu Reykjavíkurborgar fyrir árið 2017 afhenta við hátíðlega athöfn á málþinginu *Er leiðin greið?* sem fram fór 10. mars. Aðgengisviðurkenningin er veitt þeim einstaklingum, hópum, félagasamtökum, fyrirtækjum eða stofnunum sem hafa á eftirtektarverðan hátt staðið

vörð um gott aðgengi. Viðurkenningunni er ætlað að gera aðgengismálum hærra undir höfði og varpa ljósi á það sem vel er gert í málaflöknum. Blindrafélagið hlýtur viðurkenninguna fyrir allt það góða starf sem þar hefur verið unnið í gegnum tíðina til að bæta aðgengi innan og utan dyra og að upplýsingatækninni.

Sjónhermigleraugu

Blindrafélagið hefur fest kaup á sjónhermigleraugum sem líkja eftir algengustu sjónskerðingunum. Sjónhermigleraugun hafa reynst vel við að upplýsa aðra, t.d. aðstandendur, um

birtingarform hinna mismunandi sjónskerðinga. Sjónhermigleraugun eru geymd á skrifstofu félagsins og er hægt að fá að prófa þau þar og einnig geta deildir og nefndir fengið þau til afnota á viðburðum á sínum vegum.

Hádegisspjall

Hádegisspjall er nýr vettvangur til samskipta innan Blindrafélagsins sem tekinn var upp á vormisserinu. Tilgangurinn er að skapa grasrótarvettvang til að ræða hin ýmsu mál sem varða félagið eða félagsmenn. Þetta eru óformlegir fundir þar sem áherslan er á að allir sem mæta hafi tækifæri til að taka þátt. Á fyrsta hádegisspjallinu var rætt um aðferðir sem t.d. háskólanemar geta beitt til að afla heimilda og gera þær

aðgengilegar fyrir þá sem notast við talgervil við tölvuvinnslu. Næst var spjallað um jafningjastuðning í sjálfshjálparhópum og sagt frá því hvernig haldið er utan um starf sjálfshjálparhópa hjá Stígamótum og hvernig þeir eru virkjaðir. Því næst var hádegisspjall um lög félagsins og væntingar til breytinga á þeim. Hádegisspjallið hefur mælst mjög vel fyrir og verður haldið áfram að þróa þennan vettvang innan félagsins.

Fræðsluerindi um andlega vellíðan

Á vormisserinu hefur stjórnin staðið fyrir þremur fræðslufundum um andlega vellíðan og heilsu. Fyrsti fyrirlesturinn var í janúar þar sem umfjöllunarefnið var svefn og svefntruflanir og ráð til að sporna við þeim. Annar fyrirlesturinn var í mars en þá var fjallað um hvernig á að varðveita lífsgleðina þegar leiði, depurð eða þunglyndi sækir að, hvernig á að þekkja einkennin og hvað er til ráða. Þriðji fyrirlesturinn var í upphafi

apríl og fjallaði um áföll og áfallastreitu og hvernig maður vinnur sig út úr því ástandi. Einnig var sagt frá því hvernig er að starfa sem sálfræðingur á vegum *Lækna án landamæra* í afskekktu og stríðshrjáðu fjallaþorpi þar sem ISIS-samtökin höfðu ráðið ríkjum. Allir fyrirlestrarnir voru mjög vel heppnaðir og áheyrendur ánægðir með efnistöð og fyrirlesarana. Fyrirlestrarnir voru teknir upp til birtingar á Völdum greinum.

Samstarfsaðilar

Á starfsárinu átti Blindrafélagið aðild eða aðkomu að stjórnnum eftirfarandi samtaka, sjóða og stofnana:

- Almannaheill, samtök þriðja geirans
- Almennarómur
- Hjúkrunarheimilið Eir
- Hljóðbókasafn Íslands
- Margrétarsjóður
- Sjóðurinn Blind börn á Íslandi
- Stuðningur til sjálfstæðis, styrktarsjóður Blindravinafélags Íslands og Blindrafélagsins,
- Styrktarsjóður Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur
- Tölvumiðstöð fatlaðra
- Þjónustu- og þekkingarmiðstöð fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga
- Öryrkjabandalag Íslands

Beinar útsendingar frá viðburðum

Þau tímamót urðu á félagsfundinum 16. mars að í fyrsta skipti í sögu félagsins var hægt að fylgjast með viðburði á vegum félagsins, í Hamrahlíð 17, í beinni útsendingu í vefvarpi Blindrafélagsins. Þetta var mögulegt eftir að hljóðkerfið í fundarsalnum var uppfært. Nýja hljóðkerfið hefur mun

betri hljómgæði auk þess sem það auðveldar upptökur og gefur kost á beinu streymi í vefvarpið. Með þessari nýjung gefst félagsmönnum á landsbyggðinni og öðrum sem ekki eiga heimangengt tækifæri til að fylgjast enn betur með því sem um er að vera innan Blindrafélagsins.

Útgáfumál

Að vanda hefur Blindrafélagið staðið myndarlega að útgáfumálum. Valdar greinar eru að jafnaði gefnar út á tveggja vikna fresti til félagsmanna. Efnistöð Valinna greina eru fjölbreytt og hafa þar m.a. verið birt viðtöl og frásagnir og ýmiss konar annar

fróðleikur um hin fjölbreyttustu efni, auk þess sem viðburðum á vegum félagsins hafa verið gerð góð skil.

Víðsjá, tímarit Blindrafélagsins, er gefið út tvisvar á ári og er dreift til 20.000 lesenda. Auk þess að vera mikilvæg upplýsingaveita til almennings

hefur útgáfa Víðsjár reynst góð stoð í fjáröflunum félagsins. Félagið hefur einnig í auknum mæli nýtt sér fésbókarsíðu sína til að koma efni á framfæri við almenning. Heimasíða félagsins er sem fyrr mikilvægur vettvangur til að

koma upplýsingum á framfæri við bæði félagsmenn og almenning. Vinna er hafin við að undirbúa endurnýjun á heimasíðunni til samræmis við kröfur nútímans og m.a. gera síðuna aðgengilegri fyrir snjalltæki.

Fréttabréf Blindrafélagsins

Á starfsárinu var bryddað upp á þeirri nýbreytni að gefa út vikulegt fréttabréf Blindrafélagsins. Fréttabréfið kemur út á föstudögum og er fyrst og fremst ætlað að koma á framfæri við félagsmenn upplýsingum um það sem er um að vera á vettvangi félagsins

næstu dagana á eftir. Fréttabréfið er eingöngu gefið út rafrænt og sent til áskrifenda með tölvupósti auk þess sem það birtist í vefvarpi Blindrafélagsins og á heimasíðu þess. Reynslan af fréttabréfinu er góð og hefur það reynst góð viðbót við aðra miðla félagsins.

VISAL-verkefnið

VISAL (Visually Impaired Seniors Adapted Learning) verkefninu var komið af stað á vegum Evrópsku blindrasamtakanna (EBU). VISAL stendur fyrir valdeflandi nám, sérhannað að þörfum og aðstæðum sjónskertra eldri borgara. Markmiðið með VISAL er að:

- Útvega sérhæft námsefni aðlagð að þörfum þessa hóps.
- Auka félagslega og faglega færni.

- Efla sjálfstraust og hvetja til áframhaldandi náms.
- Stuðla að virkri þátttöku í samfélaginu.

Tveir félagsráðgjafar hafa verið valdir til að sækja VISAL-leiðbeinendanámskeið sem haldið verður í Varsjá í Póllandi 10.–12. maí næstkomandi. Í framhaldi af því verður farið af stað með VISAL-námskeið fyrir félagsmenn.

Lokaorð

Reglubundinn rekstur félagsins var í góðu jafnvægi á starfsárinu þó að ýmis óvæntur kostnaður og eftirköst atburða síðasta starfsárs setji svip sinn á heildarniðurstöðu ársreikninganna nú. Rekstur Blindravinnustofunnar hefur gengið sérlega vel og sjaldan verið betri en nú.

Á síðasta starfsári var megináhersla félagsins inn á við án þess þó að missa sjónar á hinum fjölmörgu og mikilvægu hagsmunamálum okkar. Í upphafi starfsársins beið okkar það mikilvæga og verðuga verkefni að yfirfara lög félagsins og setja okkur starfs- og siðareglur sem standast nútímaviðhorf um fagmennsku og gegnsæi. Þessum áföngum er nú að ljúka, tillögur um lagabreytingar verða lagðar fyrir aðalfund félagsins og siðareglurnar hafa verið staðfestar af félagsfundi. Siðareglurnar, eins og öll okkar starfsemi, byggja á gildum Blindrafélagsins sem eru jafnrétti, sjálfstæði, umburðarlyndi og virðing.

Fyrir hönd stjórnar Blindrafélagsins færi ég starfsfólki félagsins kærar þakkir fyrir vel unnin störf og trúmennsku í garð félagsins og félagsmanna. Velunnurum félagsins eru jafnframt færðar kærar þakkir fyrir dýrmætan stuðning. Sömuleiðis færi ég stjórnarmönnum kærar þakkir fyrir samstarfið á árinu. Öllum þeim fjölmörgu félagsmönnum, sem hafa lagt sitt af mörkum við að gera starfsemi Blindrafélagsins jafn blómlega og raun ber vitni, færi ég kærar þakkir fyrir sitt verðmæta framlag. Það liggur umtalsverð vinna í að skipuleggja og hrinda í framkvæmd starfsemi deilda, nefnda og klúbba á vegum félagsins og fyrir það ber að þakka sem og öllum þeim sem hafa tekið þátt í félagsstarfinu. Maður er manns gaman og hinn gagnkvæmi jafningjastuðningur sem fæst með góðri og víðtækri þátttöku félagsmanna er ómetanlegur og gefandi.

F.h. stjórnar Blindrafélagsins,
Sigþór Unnsteinn Hallfreðsson,
formaður

Starfsemi skrifstofu

Á árinu störfuðu alls 22 einstaklingar hjá félaginu í 14,2 stöðugildum að meðaltali. Við lok ársins störfuðu hins vegar 17 einstaklingar hjá félaginu í 12 stöðugildum. Þeir eru, taldir í stafrófsröð:

Arnheiður Björnsdóttir, ráðgjafi.

Baldur Snær Sigurðsson, tölvuráðgjafi.

Brynja Arthúrsdóttir, aðaltrúnaðarmaður og kynningarfulltrúi.

Elín Bjarnadóttir, trúnaðarmaður.

Friðrik Steinn Friðriksson, fjáröflunarfulltrúi og hönnuður.

Gunnlaugur Dan Sigurðsson, húsvörður.

Helga Friðriksdóttir, trúnaðarmaður.

Hildur Björnsdóttir, gjaldkeri og umsjónarmaður ferðaþjónustunar.

Katrín Gunnarsdóttir, ræstingar.

Kristinn Halldór Einarsson, framkvæmdastjóri.

Kristín Waage, bókarí.

Lára Kristín Lárusdóttir, afgreiðsla og sala hjálpartækja.

Margrét Pálsdóttir, fjáröflunarfulltrúi.

Marjakaisa Matthíasson, alþjóðafulltrúi og starfsmaður deilda.

Steinunn Hákonardóttir, félagsmálafulltrúi.

Rósa María Hjörvar, ritstjóri Víðsjár.

Þórkatla Norðquist, matartæknir í eldhúsi.

Það hefur verið stefna Blindrafélagsins að gefa félagsmönnum færi á að starfa fyrir félagið. Það er því sérstaklega ánægjulegt að greina frá því að af þeim 17 starfsmönnum sem taldir eru upp hér fyrir ofan eru níu félagsmenn. Líklega hafa aldrei jafn margir blindir og sjónskertir einstaklingar starfað hjá félaginu.

Heildarstarfsmannakostnaður félagsins árið 2016 nam 94,8 m. kr. að meðtöldum launatengdum gjöldum.

Ferðaþjónusta Blindrafélagsins

Í lok ársins 2016 voru 562 einstaklingar með ferðaþjónustusamninga. Þar af eru 102 sem eru utan sveitarfélaga með samning um þjónustuna, þ.e. fá 20% afslátt af ferðunum auk umsýslugjalds sem er 110 kr. á ferð.

Ferðafjöldinn milli ára hefur aukist um 2.151 ferð alls, sem er um 5% aukning. Hér fyrir neðan eru upplýsingar um skiptingu ferða milli sveitarfélaga sem Blindrafélagið er í samstarfi við með ferðaþjónustu.

Sveitarfélag	Heildarhlutdeild	Fjöldi ferða	Meðaltal pr. ferð
Akureyri	903.730	670	1.348
Akureyri, ferðir í Reykjavík	291.793	242	1.205
Árborg	5.548	3	1.849
Blönduós bær	15.248	11	1.386
Garðabær	1.910.852	641	2.981
Hafnarfjörður	1.919.948	820	2.341
Ísafjarðarbær, ferðir í Reykjavík	21.256	8	2.657
Kaldrananeshreppur, ferðir í Reykjavík	204.820	151	1.356
Reykjavíkurborg	72.447.746	37.311	1.942
Seltjarnarnesbær, A-kort	648.972	320	2.028
Seltjarnarnesbær	2.569.645	1.199	2.143
Stykkishólmsbær	37.584	19	1.978
Vesturbyggð	8.056	4	2.014
Samtals	80.985.198	41.399	1.956
Notendur með 20% afslátt	2.505.389	1.207	2.076

Hjálpartæki

Smávara og vefverslun

Blindrafélagið hefur um nokkurra ára skeið selt ýmiss konar smávöru sem framleidd er með þarfir blindra og

sjónskertra í huga. Einkum eru í boði vörur frá Maxi Aids í Bandaríkjunum. Hluti sölunnar fer fram í gegnum vefverslun

félagsins. Í vefversluninni eru myndir og verð á öllum hlutum sem þar eru seldir. Álagning á þessum smávörum er mjög lítil og fá félagsmenn Blindrafélagsins þar að auki 25% afslátt. Félagið vill með þessu bæta framboð af hjálpartækjum og lítur á þessa starfsemi sem aukna þjónustu

við félagsmenn fremur en að hagnast á sjálfri sölunni. Salan hefur verið að aukast á milli ára.

Þríkrossinn er einnig hluti af þessari sölu, en söluandvirði hans var svipað og í fyrra, um 6,5 m.kr. og batnaði afkoman þó nokkuð milli ára.

Tækjaleiga

Fyrir nokkrum árum hóf Blindrafélagið að leigja út dýr og sérhæfð hjálpartæki fyrir blinda og sjónskerta. Þjónustan er fyrst og fremst ætluð skólum og stofnunum til að auðvelda þeim að afla sér nauðsynlegra tækja við kennslu fyrir blinda og sjónskerta nemendur. Aðallega var um að ræða leigu á lestækjum (stækkunartækjum). Gerður er leigusamningur milli Blindrafélagsins og leigutakans

sem skuldbindur sig til að leigja viðkomandi tæki í 12–36 mánuði. Leiga á þess konar tækjum hefur dregist nokkuð saman. Auk þessara lestækja leigir Blindrafélagið einnig út vefvarpstæki til Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvarinnar sem svo úthlutar þeim sem hjálpartækjum. Nokkrir einstaklingar leigja jafnframt vefvarpstæki. Þessi starfsemi hefur verið vaxandi.

Þjónustusamningar og fengnir styrkir

Styrkur frá Velferðarráðuneytinu fyrir árið 2016

Blindrafélagið hefur undanfarin ár verið með þjónustusamning við Velferðarráðuneytið sem kveður á um að ráðuneytið styrkir tiltekna starfsemi á

vegum félagsins. Í lok ársins 2015 var gerður nýr þjónustusamningur fyrir árin 2016 og 2017 við ráðuneytið

sem hljóðar upp á 8 m.kr.
framlag hvort ár.

saman við rekstrarkostnað
félagsins undanfarin ár kemur
þetta í ljós:

Þegar fjárframlög frá ríkinu til
Blindrafélagsins eru borin

Ár	Upphæð	Rekstrargjöld	% af gjöldum
2007	15.200.000	147.576.996	10,30%
2008	10.000.000	205.790.809	4,86%
2009	10.000.000	152.966.609	6,54%
2010	8.000.000	166.860.764	4,79%
2011	8.000.000	181.671.715	4,40%
2012	7.800.000	195.474.686	3,99%
2013	7.800.000	197.787.637	3,94%
2014	7.800.000	206.774.385	3,85%
2015	8.000.000	202.598.181	3,95%
2016	8.000.000	217.383.996	3,68%

Þjónustusamningur við Reykjavíkurborg

Blindrafélagið hefur undanfarin
ár verið með þjónustusamning
við Velferðarsvið
Reykjavíkurborgar. Núgildandi
samningur var gerður til
þriggja ára í marsmánuði 2015

og hljóðaði hann upp á
4.120.000 kr. á ári út
samningstímann.
Samningurinn rennur út
31.12.2017.

Styrkur frá Öryrkjabandalagi Íslands

Öryrkjabandalag Íslands veitir
aðildarfélögum sínum árlega
styrki til ýmissa verkefna.

Heildarstyrkur ÖBÍ til
Blindrafélagsins á árinu 2016
var 5,54 m.kr.

Aðrir styrkir og gjafir

Ýmsir einstaklingar og
fyrirtæki styrktu félagið með
stórum og smáum gjöfum og
margir þeirra vilja ekki láta
nafns síns getið. Öllum þessum

aðilum eru færðar bestu þakkir
fyrir stuðninginn. Án þeirra
væri starf félagsins ekki jafn
blómlegt og raun ber vitni.

Segja má að rekstur Blindrafélagsins og þau verkefni sem félagið sinnir séu mjög háð fjáröflunum félagsins. Meira en helmingur af rekstrarfé félagsins (55%) kemur í gegnum fjáraflanir meðal almennings. Árangur í fjáröflunum byggir mikið á því jákvæða orðspori sem félagið nýtur meðal almennings. Það er mikilvægt að vera á tánum því að aðstæður breytast í sífellu og samkeppni er almennt að harðna. Fleiri félagasamtök halda úti svipuðum fjáröflunum og Blindrafélagið og leita eftir styrkjum frá fyrirtækjum og einstaklingum. Fjöldi sölumanna hefur atvinnu af því að selja almenningi varning í nafni vel þekktra samtaka.

Framlög fyrirtækja eru mjög háð sveiflum í atvinnulífinu og það hefur sýnt sig að það getur verið fallvalt að treysta of mikið á fjárhagsstuðning fyrirtækja. Megnið af fjáröflunarfé Blindrafélagsins kemur frá einstaklingum. Varðandi upphæðir fjáraflana var ákveðið að gæta þess að láta þær ekki sitja eftir og hækka í stórum stökkum þegar í óefni væri komið, heldur vera frekar með örari og minni hækkanir. Mikilvægt er jafnframt að draga eftir föngum úr kostnaði og reyna að gera hvert verkefni eins hagkvæmt og kostur er. Á árinu 2016 voru tekjur umfram gjöld af fjáröflunum félagsins 49 m.kr.

Happdrætti

Happdrætti Blindrafélagsins er ein mikilvægasta fjáröflun félagsins og hefur svo verið í mörg ár. Happdrættið fer fram tvisvar á ári með útdrætti í júní annars vegar og desember hins vegar. Vorhappdrættið er með minna sniði en

hausthappdrættið. Upplag miða í vorhappdrættinu var 60.000 og voru miðar sendir til allra þekktra stuðningsmanna auk þess sem rafrænir miðar voru sendir til valins úrtaks. Hausthappdrættið var hins vegar í svipuðum dúr og árið á

undan. Miðar voru sendir til allra landsmanna á aldrinum 30–88 ára. Heildarupplag útgefina miða var 157.000. Sem fyrr fengu þeir sem eru 60 ára og eldri sína miða senda á pappír en þeir yngri fengu einungis rafræna miða. Miðaverð var kr. 2.750. Efnt var til sérstaks Facebooksleiks í hausthappdrættinu á netinu þar sem búið var til happdrætti innan happdrættisins. Vikulega voru nöfn þriggja einstaklinga

dregin úr hópi þeirra sem höfðu keypt miða og fengu þeir gjafakort upp á 10.000 kr. á einhvern af eftirtöldum veitingastöðum: Apótek, Sushi Samba, Sæta svínið og Tapas, í boði eigenda staðanna. Happdrættið skilaði félaginu 26,3 m.kr. afkomu á árinu, sem er um 8% lakari afkoma en í fyrra og skýrist það að mestu af því að meira dróst út af vinningum en árið á undan.

Víðsjá

Á árinu komu út tvö tölublöð af Víðsjá, tímariti Blindrafélagsins. Var það árgangur nr. 8. Víðsjá kom fyrst út í tilefni af 70 ára afmæli félagsins árið 2009. Upplag blaðsins var svipað og undanfarin ár, um 20.000 eintök. Sem fyrr fylgdi blaðinu valkrafa sem viðtakendur gátu greitt, vildu þeir styrkja útgáfu blaðsins. Upphæð valkröfunnar var kr. 2.400, heimtur á

valkröfum voru um 25%. Vel gekk að selja auglýsingar og styrktarlínur á árinu, eins og undangengin ár. Vel er vandað til blaðsins sem er í hefðbundnu tímaritabroti og prentað á góðan pappír. Víðsjá er orðin ein af þýðingarmeiri tekjulindum fyrir félagið og skilaði útgáfan félaginu 18,5 m.kr. hagnaði á árinu 2016 á móti 18,1 m.kr. árið 2015.

Jólaort

Afkoma af jólaortasölu jókst nokkuð á árinu og skilaði félaginu 8,1 m.kr. í hagnað

samanbórið við 6,2 m.kr. árið 2015. Ástæða þessa er að það tókst að lækka kostnaðinn

umtalsvert með því að senda 1500 færri kort og einblína á að senda þeim sem áður höfðu greitt fyrir kortin. Sala var sambærileg á milli ára eða 11,6 m.kr. á móti 11,4 m.kr. árið 2015. Salan fer að mestu fram með útsendingu á

jólakortapökkum til félagsmanna, bakhjarla og annarra áskrifenda, en alls voru sendir út um 3.500 pakkar ásamt valkröfum, í gegnum vefverslun félagsins og til fyrirtækja.

Leiðsöguhundadagatöl

Leiðsöguhundadagatal Blindrafélagsins hefur verið gefið út frá 2012. Dagatalið er hugsað sem kynning á leiðsöguhundaverkefni Blindrafélagsins og Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvarinnar. Á árinu 2016 var dagatalið sent út til um 19.000 einstaklinga ásamt valkröfu upp á 2.300 kr. Viðtökurnar voru góðar og um 36% þeirra sem fengu dagatalið greiddu valkröfuna. Afkoma á árinu 2016 var jákvæð upp á 8,5 m.kr. samanborið við 6,4 m.kr. á árinu 2015. Nýtt

dagatal fyrir árið 2017 var sent út milli jóla og nýárs 2016. Upplag var um 19.000 eintök og hljóðaði valkrafan upp á 2.400 kr. Áveðið var að fá Íslandspóst til að dreifa dagatalinu frekar en Póstdreifingu þó að Íslandspóstur sé umtalsvert dýrari. Ástæðan er að margar athugasemdir hafa borist félaginu um að póstur sem Póstdreifing dreifir endar í ruslatunnum en ekki í póstkössum viðtakenda. Fram til þessa hafa mun fleiri greitt fyrir dagatalið í ár en í fyrra.

Bakhjarlar

Tekjur vegna bakhjarla félagsins voru 13 m.kr. á árinu sem er nánast sama tala og 2015. Ekki hefur verið gert umtalsvert átak til fjölgunar bakhjarla síðan 2011 og er orðið mikilvægt að fara að huga að

því. Bakhjarlar félagsins eru nú um 3.500 talsins. Allir þeir sem greiða árgjöld sín eru tryggðir gegn sjónmissi af völdum slysa og þeim sem greiða hærri framlög er einnig boðið að tryggja aðra fjölskyldumeðlimi.

Í undirbúningi er að ráðast í söfnun bakhjarla á vormánuðum 2017.

Fyrirtækjasöfnun

Leitað var til um 1.200 fyrirtækja sem höfðu styrkt félagið með framlögum á síðustu þremur árum. Styrktarbeiðnir voru sendar út í júní 2016 þar sem fyrirtækin voru beðin um að styrkja félagið

og sérstaklega vefvarpsverkefnið. Afrakstur fyrirtækjasöfnunarinnar var góður eins og árið á undan og skilaði félaginu um 2,5 m.kr. en árið á undan gaf söfnun af sér 2,6 m.kr.

Rekstur fasteigna

Útleiga og nýting íbúða

Blindrafélagið leigir út töluvert húsnæði í Hamrahlíð 17. Optic Reykjavík, Blindravinustofan ehf. og Ólafur Þór Jónsson nuddari eru með leigurými á 1. hæð, auk þess sem þar eru skrifstofur Blindrafélagsins. Á 2. hæð eru Augnlæknar Reykjavíkur og Oxymap með um helming hæðarinnar á leigu og hinn helmingurinn er nýttur undir Félagsheimili Blindrafélagsins.

Á 2. og 3. hæð eru 20 leiguíbúðir í langtímaleigu fyrir félagsmenn og voru þær allar í

útleigu allt árið 2016. Ein íbúð losnaði á árinu og flutti fjögurra manna fjölskylda inn í íbúðina í ágústmánuði.

Í húsinu eru einnig leigðar út tvær gestaíbúðir og tvö gestaherbergi. Nýting þeirra árið 2016 var sem hér segir:

Íbúð 401
(gestaíbúð/endurhæfingaríbúð): 37%
Íbúð 309 (gestaíbúð): 44%
Íbúð 304 (gestaherbergi) 35%
Íbúð 404 (gestaherbergi): 16%

Brunavarnir

Á liðnu ári hafa miklar endurbætur átt sér stað á brunavörnum í Hamrahlíð 17. Gerð hefur verið rýmingaráætlun og sérstakir

rýmingarstjórar hafa verið skipaðir auk þess sem sérstök viðbragðsáætlun er í smíðum ef kviknar í húsinu eða ef alvarleg slys verða.

Stigahlíð 71

Í febrúar 2016 var húseign félagsins að Stigahlíð 71 seld Félagsbústöðum Reykjavíkur á 68 m.kr.. Meginröksemdir fyrir sölunni voru eftirfarandi: Félagsbústaðir eru tilbúnir að kaupa Stigahlíð 71 og tryggjaáframhaldandi rekstur á sambýlinu í húsinu. Verðið er ásættanlegt að teknu tilliti til ástands hússins.

Framundan eru mjög kostnaðarsamar viðhaldsframkvæmdir á húsinu sem Blindrafélagið myndi eiga erfitt með að fjármagna á sama tíma og umtalsverðar viðhaldsframkvæmdir eru einnig framundan við Hamrahlíð 17.

Félagsmáladeild

Ársskýrsla 2017 fyrir tæknimál Blindrafélagsins

Kynning

Starf tölvu- og tækniráðgjafar er fólgið í því að þjónusta tækni á vegum Blindrafélagsins, stýra verkefnum tengdum þeirri tækni og sjá til þess að notendur tækninnar fái aðstoð og þjónustu. Starfið er einnig fólgið í því að þróa og skoða nýjungar í tæknimálum sem

geta nýst blindum og sjónskertum. Félagsmönnum er velkomið að leita sér aðstoðar fyrir hin ýmsu tölvu- og tæknimál og það sem þá vantar hjálp með. Mikil samvinna er með Þjónustu- og þekkingarmiðstöðinni fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda

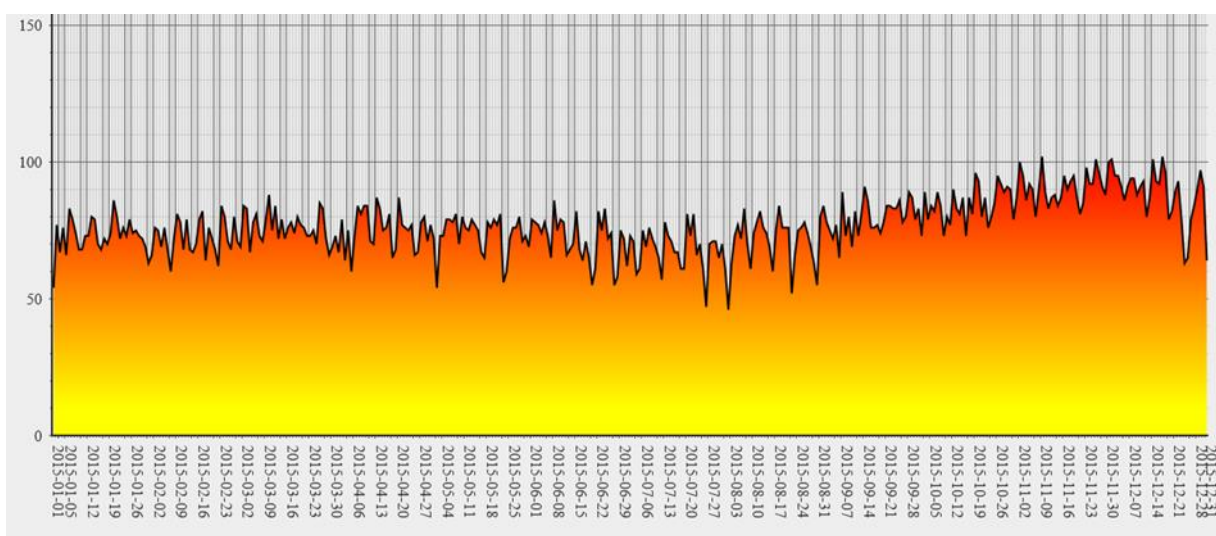
einstaklinga (PDM) og er markmiðið að veita félagsmönnum alla þá aðstoð sem þá vantar fyrir sína daglegu notkun tölva og tækja.

Einnig er hægt að bóka viðtalstíma, aðstoðar- eða kennslutíma fyrir t.d. vefvarpsnotkun eða fyrir notkun talgervla.

Vefvarp Blindrafélagsins

Á árinu 2016 voru afgreidd 51 vefvarpstæki til útleigu. Í heildina eru um 260 tæki í láni hjá félaginu. Um leið og fjöldi notenda hefur aukist hefur notkun einnig farið upp. Í byrjun árs 2016 voru daglegir notendur í aðalvalmynd vefvarpsins í kringum 90 til 105, en í lok árs voru þeir komnir í 100 til 110. Þeir sem notuðu textalestur Ríkissjónvarpsins voru á bilinu 30 til 50 á dag. Hljóðbókasafnið hafði um 30 til 45 notendur á

dag. Í þessari skýrslu er hægt að sjá nokkur grafísk línurit sem sýna myndrænt þessa aukningu yfir árið 2016. Á árinu var unnið í því að bæta við vefmiðlum í vefvarpið, og nú er hægt að hlusta á vefi eins og DV, sunnlenska.is – fréttavef Sunnlendinga, Dagskrána – fréttablað Suðurlands, Akureyri.net, Bleikt.is og Fótbolti.net. Vefvarpið er, og mun vera, í stöðugri þróun hjá okkur um komandi ár.

Aðgengismál

Mikið hefur verið unnið í aðgengismálum á árinu. Í teymi félagsins störfuðu að verkefnum um rafrænt aðgengi Baldur Snær Sigurðsson, Birkir Rúnar Gunnarsson og Steinar Björgvinsson. Steinar hélt áfram að bjóða fyrirtækjum og stofnunum ráðgjöf varðandi heimasíður og um mikilvægi aðgengismála en í byrjun árs 2017 ákvað Steinar að segja starfi sínu lausu og er því nú verið að endurskoða stefnu aðgengismála.

Birkir vinnur einnig fyrir aðrar stofnanir og fyrirtæki fyrir utan Blindrafélagið og nýtur Blindrafélagið góðs af þeirri vinnu. Í ársbyrjun 2016 var Birkir fenginn, ásamt fulltrúum frá Sjá, til að velja aðgengilegasta vef ársins. Nýr vefur ÖBÍ varð fyrir valinu en hann er unnin af Stefnu ehf. Í ársbyrjun 2017 hélt Birkir erindi um stafrænt aðgengi á Iceweb 2017 ráðstefnunni, sem haldin var á vegum Samtaka vefiðnaðarins og mæltist fyrirlesturinn vel fyrir. Birkir starfaði fyrir Blindrafélagið í vinnuhóp innan Evrópusambandsins í undirbúningi að löggjöf um

rafrænt aðgengi að vefsíðum og smáforritum opinberra stofnana. Löggjöfin var birt 26. október 2016 og var síðan fullgilt með birtingu í lögfræðiriti Evrópusambandsins í desember 2016. Þótt tilskipunin hafi ekki beint lagalegt gildi á Íslandi í byrjun hefur Blindrafélagið lagt mikla vinnu bæði í smíði hennar og í að koma henni í gegnum Evrópuþingið og framkvæmdastjórnina. Aðild Blindrafélagsins í gegnum tækni- og aðgengisnefnd Evrópsku blindrasamtakanna (European Blind Union) skapaði félaginu gott orðspor á alþjóðavettvangi og við reiknum með að tilskipunin komi til með að hafa talsverð áhrif bæði beint og óbeint á þróun löggjafar um aðgengismál á Íslandi.

Þessi málaflokkur er mjög mikilvægur Blindrafélaginu og í forgangi.

Fyrir okkur skiptir aðgengi höfuðmáli og er markmið okkar að hvetja áfram stofnanir og fyrirtæki til að gera betur með sínar vefsíður, rafræna þjónustu og tæknilausnir. Þegar

fyrirtæki og stofnanir þróa sínar lausnir á aðgengi ekki að vera eftiráhugsun, heldur eitthvað sem menn taka tillit til frá byrjun.

Ekki einungis vefsíður og tölvur eru mikilvægar þegar hugsað er um rafrænt aðgengi, heldur þarf að skoða farsíma, heimilissíma, úr, klukkur og ýmsar aðrar vörur sem geta verið erfiðar í notkun fyrir þá sem ekki sjá. Í framtíðinni

Við höfum haldið áfram samvinnu með ReadSpeaker í sölu á vefpulu á Íslandi en lausnin sem ReadSpeaker býður upp á heitir Enterprise Highlighting. Við höfum bent ReadSpeaker á að íslenski markaðurinn er töluvert minni en í öðrum löndum sem þeir stunda viðskipti í og gæti fyrirtækið þess vegna þurft að aðlaga verðskrána fyrir Ísland til að lausnin verði meiri aðlaðandi fyrir íslenskan markað. ReadSpeaker byggir sína verðskrá á heimasóknartölum fyrir vefsíður og þar sem Íslendingar eru augljóslega töluvert færri er

megum við eiga von á því að þurfa að tala við heimilistækin okkar og er því mikið atriði að þeir sem ekki sjá geti nýtt sér þá tækni sem í boði er.

Að passa upp á aðgengismál er því mikið og flókið verkefni sem Blindrafélagið kemst ekki undan því að sinna og þá skiptir miklu máli að vera í góðri samvinnu við hlutaðeigandi aðila.

Vefpula

erfitt að gera samanburð milli Íslands og annarra markaða. ReadSpeaker ákvað nýverið að fjölga lénnum fyrir hvern aðgang svo fyrirtæki og stofnanir geti sett fleiri vefsvæði á sama aðgang til að komast nær fyrsta skrefinu í verðskrá ReadSpeaker. Það verður vonandi meira aðlaðandi fyrir smærri fyrirtæki og stofnanir að tengjast saman með vefpulu og greiða því mun minna fyrir þjónustuna.

Eftir að Amazon Polly var opnuð fyrir forritara hefur strax heyrst af samkeppni í lausnum á íslenskum markaði fyrir lausnir eins og vefpuluna frá ReadSpeaker.

Talgervilsraddirnar Karl og Dóra

Blindrafélagið hefur verið að úthluta talgervilsröddunum Karli og Dóru til allra þeirra einstaklinga sem ekki geta lesið með eðlilegum hætti. Þegar við kláruðum lyklna frá IVONA höfðum við samband við IVONA til að fá fleiri lykla en kom þá í ljós að fyrirtækið hefur breytt uppsetningu hjá sér varðandi lyklna. Nú er einungis hægt að úthluta lykllum fyrir hverja rödd og ekki í pakkafyrirkomulagi eins og áður. Því var ákveðið að breyta fyrirkomulagi á úthlutun á röddum. Þeir sem hafa rétt á endurgjaldlausri úthlutun þurfa nú að velja sér annaðhvort Karl eða Dóru við úthlutun. Hægt er síðan að kaupa hina íslensku röddina hjá Blindrafélaginu. Fyrirtæki, stofnanir og einstaklingar geta keypt stakar raddir eða pakka með báðum röddunum í gegnum skrifstofu Blindrafélagsins eða í netverslun Blindrafélagsins. Sumarið 2016 var ReadSpeaker fengið til að taka yfir forritun og viðhald á útgáfu talgervilsraddanna fyrir Android-stýrikerfið og í júlímánuði kom fyrsta útgáfan

út á Android Play. Nú er hægt að nota bæði Karl og Dóru í Android en áður var aðeins Dóra í boði. Nokkrir gallar voru í lausninni í byrjun og voru nokkrar uppfærslur gerðar strax um sumarið. Dóra virtist virka mjög vel en nýrri tæki áttu í erfiðleikum með að nota Karl og áttu það stundum til að skila villum við notkun. Eftir langa villuleit náðum við að finna gallann sem hafði verið að plaga okkur og snemma árs 2017 var uppfærsla gefin út í Google Play þar sem bæði Karl og Dóra eru nú stöðug og virka mjög vel í Android-tækjum. Blindrafélagið greiddi allan kostnað við þessa vinnu hjá ReadSpeaker og sá einnig til þess að raddirnar yrðu ekki seldar í Android Play heldur er þeim dreift að kostnaðarlausu til allra notenda sem vilja nota þær. Samkvæmt Google Play eru nálægt 100 tæki með raddirnar uppsettar í dag. Í nóvember 2016 opnaði Amazon fyrir lausnina Amazon Polly sem hluta af sinni AWS-þjónustu (Amazon Web Services). Þessi lausn er hugsuð sem gátt fyrir forritara til að nýta sér fyrir tæknilausnir sem

þurfa að breyta texta í tal á auðveldan máta. Íslensku raddirnar eru með í lausninni og því aðgengilegar núna fyrir þróunaraðila, ekki einungis á Íslandi heldur um heim allan. Þetta er mikið fagnaðarefni þar sem nú er auðvelt að bæta íslensku röddunum okkar inn í nýjar og spennandi tæknilausnir. Verðskrá Amazon fyrir Polly er mjög hagstæð og ætti ekki að vera þröskuldur fyrir innlend eða erlend fyrirtæki að nýta sér hana í sinni þróunarvinnu. Einnig eru notendaleyfi fyrir raddirnar mjög opin og t.d. leyfilegt að nota raddirnar á almenningsvæðum eins og flugstöðvum eða lestarstöðvum. Það segir svolítið mikið um það hversu slæm staðan í talgervilsmálum og máltæknimálum hefur verið þegar Blindrafélagið, samtök blindra og sjónskerta á Íslandi, er í raun eina félagið sem hingað til hefur drifið áfram verkefni á þessum sviðum, og

hefur gert það alfarið á styrkjum og með aðstoð frá einstaklingum, fyrirtækjum og stofnunum. En nú er von á breytingum og bót í þeim efnum.

Almannarómur, sjálfseignarstofnun sem mun standa að smíði máltæknilausna fyrir íslensku, var stofnaður í nóvember 2014. Hjá þeim er í undirbúningi verkefni í samvinnu við Google um að smíða bæði talgervil og raddgreiningu, og mun Blindrafélagið fylgjast mjög náið með því verkefni og reyna að aðstoða við af bestu getu ef hægt er.

Miðað við hvað íslenskan er lítið tungumál og að við Íslendingar leggjum mikla áherslu á það að viðhalda íslenskri tungu er sorglegt að hið opinbera skuli ekki axla meiri ábyrgð en raun ber vitni á verkefnum tengdum máltækniverkefnum sem hafa komið frá hinu opinbera.

Ársskýrsla kynningarfulltrúa 2016–2017

Starfssvið kynningarfulltrúa hefur verið að heimsækja skóla og stofnanir og veita fræðslu

um áhrif blindu og sjónskerðingar og umgengni við fólk sem þannig er ástatt fyrir.

Fjallað er um hvíta stafinn, leiðsöguhunda, punktaletur og einnig eru sýnd ýmis hjálpartæki.

Á síðasta ári var ákveðið að kynningarfulltrúi myndi hætta að bjóða grunnskólum upp á fræðslu frá og með september 2016 og bjóða frekar skólum upp á að sýna myndina „Lifað með sjónskerðingu“ sem Blindrafélagið lét gera og var sýnd í sjónvarpinu í október 2015.

Kynningarfulltrúi hefur farið reglulega síðan í ágústlok í Ökuskólann í Mjódd með fræðslu fyrir verðandi leigubílstjóra á svokölluðum harkaranámskeiðum.

Arnheiður Björnsdóttir, ráðgjafi Blindrafélagsins, hefur fylgst með á námskeiðunum í vetur þar sem fyrirhugað er að hún taki við kynningarmálum haustið 2017.

Brynja Arthúrsdóttir,
kynningarfulltrúi

Ársskýrsla trúnaðarmanna 2016–2017

Markmið trúnaðarmanna Blindrafélagsins er að miðla af reynslu sinni og veita þannig andlegan stuðning þeim sem hafa misst eða eru að missa sjón og aðstandendum þeirra. Ennfremur að veita almennar upplýsingar um réttindi og þjónustu við blinda og sjónskerta. Trúnaðarmenn hvetja til virkrar þátttöku í samfélaginu og eru fyrirmynd hvað það varðar sem og annað í daglegu lífi. Trúnaðarmaður á að geta veitt almennar upplýsingar um réttindi og þjónustu við blint og

sjónskert fólk. Hann á að vera vakandi fyrir nýjungum í tæknimálum og á sviði hjálpartækja og endurhæfingar.

Trúnaðarmenn hringja í flestalla félagsmenn a.m.k. tvisvar á ári til þess að fylgjast með gangi mála og veita stuðning og upplýsingar eftir þörfum. Félagsmenn Blindrafélagsins eru 680 að tölu og eru því símtöl trúnaðarmanna hátt á annað þúsund.

Aðaltrúnaðarmenn í launuðu starfi eru Brynja Arthúrsdóttir sem jafnframt er yfirtrúnaðarmaður, Elín Bjarnadóttir og Helga Friðriksdóttir sem jafnframt er trúnaðarmaður foreldra blindra og sjónskertra barna.

Arnheiður Björnsdóttir, ráðgjafi Blindrafélagsins, hringir fyrsta símtal í nýja félagsmenn og segir þeim frá trúnaðarmannakerfinu og deilir skjólstæðingum jafnt á milli trúnaðarmannanna.

Í vetur hefur Elín Bjarnadóttir trúnaðarmaður hringt í skjólstæðinga sína frá Spáni. Hún hyggst fara í eins árs launalaust leyfi frá og með 1. júní næstkomandi til 31. maí 2018. Búið er að ráða Jón Helga Gíslason í hennar starf. Þann 30. september sl. var haldinn starfsdagur. Þá hittust fyrst trúnaðarmennirnir Brynja, Elín og Helga og báru saman bækur sínar og ræddu um starfið. Þá kom Arnheiður Björnsdóttir á fundinn. Ákveðið var að reyna að efla opna húsið með því að fá fleiri félagsmenn til að mæta. Eins og fyrr myndi Brynja halda áfram að taka á

móti nýju fólki en reynt yrði eftir megni að fá nokkra nýliða saman og þá myndu Brynja og Arnheiður borða hádegisverð með gestunum og síðan myndi Brynja sitja áfram með nýliðunum í opna húsinu.

Áheyrnarfulltrúar á fundinum voru Ólafur Þór Jónsson og Helga Dögg Heimisdóttir sem bæði eru félagsmenn í Blindrafélaginu.

Mjög vel gekk að bjóða nýliðum og gestum í opið hús í vetur en 20 manns var sérstaklega boðið og tóku ýmist Brynja eða Brynja og Arnheiður saman á móti nýliðunum og snæddu með þeim hádegisverð. Sú nýbreytni að Brynja sæti áfram með gestunum í opnu húsi virkaði mjög vel. Áður hefur hún farið á skrifstofuna þegar opna húsið byrjaði.

Fyrirhugað er að halda starfs- og fræðsludag trúnaðarmanna miðvikudaginn 17. maí nnæstkomandi. Þá mun sr. Jóna Hrönn Bolladóttir halda fyrirlestur um sorg og sorgarferli. Víst er að þetta umfjöllunarefni á eftir að efla

bæði trúnaðarmenn og ráðgjafa í starfi.

Brynja Arthúrsdóttir,
yfirtrúnaðarmaður.

Mötuneyti Blindrafélagsins

Á síðasta ári seldust um 5.650 máltíðir, sem er aukning upp á um 300 máltíðir á milli ára, um 6%.

Í eldhúsi félagsins þarf að hafa í huga hvernig uppbygging mötuneytis er með tilliti til aðstöðu og aðbúnaðar sem er til staðar í eldhúsi sem og fyrirkomulag og skipulag í matsal þannig að allt gangi sem best og þægilegast fyrir sig á mestu álagstímum.

Vinnuaðstaða telst mjög góð. Dúkurinn á eldhúsgólfinu var orðinn verulega lúinn og skipt var um hann síðasta sumar og eins var eldhúsið málað. Um jólin gafst ofninn upp sem hafði þó dugað í 20 ár eða svo.

Keyptur var nýr og glæsilegur ofn sem virkar virkilega vel.

Í starfi mínu hef ég að leiðarljósi ráð heilbrigðiseftirlits og mannelisráðs og hvet aðra til að fylgja þeim eftir. Ég fylgi þeim reglum sem settar eru upp í heilbrigðismálum og dagleg þrif eru stór þáttur í starfi mínu sem og eftirlit með geymslum fyrir hráefni, s.s. kæli, frysti og þurrgeymslu. Einnig fylgi ég

GÁMES en það er gæðaeftirlitskerfi og fer ég því vandlega yfir þær vörur sem berast í eldhúsið til mín. Ég kanna ástand þeirra, pakkningar, flutninga og meðhöndlun.

Með þetta að leiðarljósi leitast ég ávallt við að hafa úrvalshráefni til meðhöndlunar og er ég þar með í mjög góðum samskiptum við birgja, bæði hvað varðar verð og gæði hráefnis. Matseðlana vinn ég svo sex vikur í senn í samráði við birgjana og hvort hægt sé að útvega besta mögulega hráefnið hverju sinni.

Stefna mín er því sú að fylgja ráðleggingum Lýðheilsustöðvar og mannelisráðs en þær fela í sér hollt, næringarríkt og heilsusamlegt fæði og að allir fái bestu gæði og hollustu sem völ er á hverju sinni.

Einnig hlusta ég eftir því hvaða óskir fólk hefur og reyni að taka tillit til þess hverju sinni. Ég leitast við að hafa matinn heimilislegan og vel framsettan. Ég reyni að hafa fjölbreytt meðlæti í boði þegar það er opið

hús, en það er ekkert skemmtilegra en að hafa alla sadda og sátta. Virðingarfyllst,

Þórkatla Norðquist,
matartæknir og matsveinn
Blindrafélaginu

Skýrsla alþjóðafulltrúa 2016–2017

Eins og venjulega tók Blindrafélagið þátt í norrænum fundum. NSK er samstarfsnefnd norrænna blindrasamtaka og NKK er kvennanefnd þeirra. Einnig tekur ungmennanefndin NUK þátt í norræna samstarfinu og fundar samtímis. Árlega eru haldnir tveir fundir í þessum nefndum. Nú fara Svíar með formennsku í þessu samstarfi og hafa tekið þá ákvörðun að halda NSK- og NKK-fundi sameiginlega að meira leyti en tíðkast hefur. Haustfundirnir voru að þessu sinni haldnir í október í Hurdal í Noregi. Vorfundirnir voru haldnir í Helsinki um miðjan mars og voru fulltrúar Eystrasaltsríkjanna Eistlands, Lettlands og Litháens boðuð á fundi hjá NSK. Á sameiginlega fundinum í Helsinki var m.a. haldin vinnustofa um fjáraflanir blindrasamtakanna.

Í ár var haldin norræn kvennaráðstefna í Helsinki 23.–26. september. Þema ráðstefnunnar var „Mismunandi hlutverk sjónskertra kvenna“. Sex íslenskar konur tóku þátt í ráðstefnunni: Elma Finnbogadóttir, Guðrún Guðbjörnsdóttir, Marjakaisa Matthíasson, Rúna Garðarsdóttir, Rósa Ragnarsdóttir og Sigríður Hlín Jónsdóttir. Rúna hélt stutt erindi um reynslu sína af að vinna á almennum vinnumarkaði. Þar sem ráðstefnusalurinn í Liris, húsi finnsku blindrasamtakanna, rúmar fleiri en 35 manns buðu Finnarnir fleiri konum þátttöku á eigin kostnað. Tuttugu konur víðs vegar að af landinu tóku þátt í og hlustuðu á erindin.

Blindrafélagið á einnig aðild að European Blind Union (EBU), World Blind Union (WBU) og

Retina International (RI) og fylgist með starfi á þessum vettvangi. Þing WBU er haldið á fjögurra ára fresti og var það að þessu sinni haldið í Orlando í Bandaríkjunum dagana 18.–25. ágúst á sama tíma og þing ICEVI – International Council for Education of people with Visual Impairment. Ísland sendi þrjá fulltrúa á þingið, þau Sigbór U. Hallfredsson formann og Marjakaisu Matthíasson alþjóðafulltrúa, sem tóku þátt í báðum viðburðum, og Eyþór Kamban Þrastarson sem stundar nám í Bandaríkjunum og sat ICEVI-þingið. Auk þeirra fór Lára Kristín Lárusdóttir sem aðstoðarmaður. Aðalfundarstörf taka mikinn hluta af tímanum á WBU-þinginu en á ICEVI-þinginu er mikið fjallað um mál sem tengjast menntun og tækifærum til jafnrar þátttöku í samfélaginu. Á WBU-þinginu var kjörin ný stjórn samtakanna og var dr. Fredric

Schroeder frá Bandaríkjunum kjörinn forseti. Á dagskrá voru m.a. erindi um fjáraflanir, hættur vegna hljóðlátra bifreiða, endurhæfingu, viðbúnað vegna hamfara og aðstæður fatlaðra flóttamanna. Einnig voru fluttar ýmsar skýrslur, m.a. svæðisstjórna WBU. Þátttakendum var einnig boðið að fara í stuttan bíltúr um bílastæði hótelsins með alblindan bílstjóra, Mark Riccobono, forseta bandarísku blindrasamtakanna, NFB, undir stýri. Mark ók um með hjálp sérútbúinna hanska sem gáfu með titringi merki um hvert hann átti að stefna og beygja. Þessi tækni er í þróun og verður áhugavert að sjá hvert hún leiðir í framtíðinni. Hægt er kynna sér efni þingsins á netinu:

<http://www.worldblindunion.org/>

Marjakaisa Matthíasson,
alþjóðafulltrúi

Ársskýrsla ráðgjafa 2016–2017

Ráðgjafi er í 50% starfshlutfalli. Vinnudagarnir eru þriðjudagur, miðvikudagur og fimmtudagur, tveir heilir dagar og einn

hálfur. Á þeim tímum er félagsmönnum velkomið að koma á skrifstofuna og tala við

mig án þess að bóka sérstaklega viðtalstíma.

Ráðgjafi sendir öllum nýjum félagsmönnum

kynningarmöppu og hringir svo fyrsta símtal í þá og/eða tekur á móti þeim og aðstandendum þeirra, kynnir fyrir þeim trúnaðarmannakerfi

Blindrafélagsins og hvað er á döfinni hjá félaginu, eins og opið hús og bókaklúbbinn, auk þess að panta félagsskírteini og stimpla fyrir þá félagsmenn sem þess óska.

Ráðgjafi sækir um frían aðgang að 1818 fyrir lögblinda félagsmenn.

Ráðgjafi heldur utan um trúnaðarmannakerfi

Blindrafélagsins og situr fundi með trúnaðarmönnunum sem eru Brynja Arthúrsdóttir, Elín Bjarnadóttir og Helga Friðriksdóttir.

Ráðgjafi lætur umsækjendur ferðaþjónustunnar vita þegar

samningurinn er tilbúinn til undirritunar, afhendir hann og fer yfir reglurnar með þeim.

Ég hef farið einu sinni í mánuði með Brynju Arthúrsdóttur í Ökuskólann með erindi fyrir nemendur í svokölluðu harkaranámskeiði sem ætla sér að gerast leigubílstjórar og gætu keyrt hjá Hreyfli sem þjónustar ferðaþjónustu blindra.

Ég fylli út umsóknir um endurnýjun húsaleigubóta fyrir félagsmenn sem búa í Hamrahlíð 17, sendi stjórn félagsins skrá yfir nýja félagsmenn mánaðarlega og held líka skrá yfir látna félagsmenn.

Nýir félagsmenn frá síðasta aðalfundi voru orðnir 79 1. apríl 2017.

Arnheiður Björnsdóttir,
ráðgjafi

Skýrsla Retina Íslands 2016–2017

Retina Ísland, sem í almennu tali er gjarnan kallað RP-deild, hefur það að markmiði að vera vettvangur fyrir þá sem eru með arfgenga ólæknandi hrörnunarsjúkdóma í sjónhimnu og aðstandendur þeirra, með áherslu á fræðslu og jafningjastuðning. Deildin stendur fyrir atburðum mánaðarlega yfir vetrarmánuðina. Auk þess tekur deildin þátt í alþjóðlegu samstarfi innan Retina International og á samstarfsvettvangi norrænu systursamtakanna.

Stjórn deildarinnar skipa Sigþór U. Hallfredsson formaður, Kristinn Halldór Einarsson gjaldkeri, Elín Bjarnadóttir ritari og Alexander Hrafnkelsson og Haraldur Matthíasson meðstjórnendur.

Samráðsfundur norrænu RP-félaganna og deilda var að þessu sinni haldinn í Danmörku 9.–11. júní 2016, á sama tíma og norræna augnlæknaþingið. Auk samráðsfundarins sóttu

fundarmenn norræna augnlæknaþingið en þar var á dagskrá sérstök málstofa undir heitinu *Sjúklingar og augnlæknar hittast* þar sem m.a. fulltrúar ýmissa hagsmunasamtaka sjúklinga sögðu frá sínu starfi. Sigþór U. Hallfredsson flutti þar erindi fyrir hönd RP-hópsins og lagði m.a. áherslu á mikilvægi þess að augnlæknar, vísindamenn og sjúklingar ættu reglulega með sér samráð um sameiginleg hagsmunamál.

Aðalfundur Retina International (RI) og alþjóðavísindaráðstefna samtakanna, Retina International World Congress, voru haldin í byrjun júlí 2016 í Tævan. Fyrir hönd Blindrafélagsins sóttu Helgi Hjörvar og Kristinn Halldór Einarsson bæði fundinn og ráðstefnuna. Með samþykki og stuðningi stjórnar Blindrafélagsins bauð Kristinn Halldór Einarsson sig fram til setu í stjórn samtakanna og sótt var um að aðalfundur og

alþjóðaráðstefna samtakanna árið 2020 (RIWC 2020) yrðu haldin í Reykjavík á sama tíma og norræna augnlæknaþingið (NOK 2020). Hvort tveggja gekk eftir, Kristinn var kosinn í stjórnina og ákveðið var að aðalfundur og ráðstefna RI yrðu í Reykjavík 2020 í samstarfi við norræna augnlæknaþingið. Með fulltrúa í stjórninni opnast ný tækifæri sem munu án efa efla starf deildarinnar og Blindrafélagsins. Markmið samtakanna er að fylgjast með og styðja við vísindarannsóknir sem miða að því að finna mótvægi við arfgenga sjúkdóma í sjónhimnu. Á ráðstefnum RI eru fluttir fjölmargir fyrirlestrar, annars vegar mjög fræðilegir fyrir fagfólkið, lækna og vísindamenn, og hins vegar á „mannamáli“ fyrir sjúklinga og aðstandendur þeirra. Það að fá tækifæri til að halda ráðstefnu RI á heimavelli er gullið tækifæri fyrir íslenska vísindamenn og heilbrigðisstarfsfólk til að kynna rannsóknir sínar og til að kynna sér allt það nýjasta sem er að gerast á vettvangi vísindanna, hvort heldur sem er á sviði mögulegra genalækninga,

stofnfrumumedferða, lyflækninga eða grunnrannsókna. Fyrir sjúklinga með arfgenga hrörnunarsjúkdóma, svo sem RP og AMD, og aðstandendur þeirra er þetta einstakt tækifæri til að sjá og heyra fremstu vísindamenn heims á þessu sviði segja frá rannsóknum sínum og niðurstöðum.

Vetrarstarfið hófst með fræðslufund í september þar sem Kristinn Halldór Einarsson kynnti það helsta sem kom fram á ráðstefnu Retina International varðandi rannsóknir á arfgengum sjúkdómum í sjónhimnu og mögulegum meðferðum. Sem fyrr hefur deildin staðið fyrir óformlegri samveru yfir vetrarmánuðina, svokölluðum RP-hittingi. Markmiðið er að hittast og spjalla saman á óformlegum nótum og miðla reynslu sín á milli. Einnig hefur þetta verið vettvangur til að ná til þeirra sem eru með RP en standa utan Blindrafélagsins. Þessir óformlegu fundir hafa í gegnum tíðina ýmist verið haldnir á kaffihúsum eða í Hamrahlíð 17 og einnig hafa

félagsmenn verið heimsóttir á vinnustaði sína. Undirbúningur fyrir ráðstefnu RI 2020 í Reykjavík er kominn á fullt skrið og m.a. hefur verið skipað í vísindanefnd ráðstefnunnar en hún gegnir

lykilhlutverki við hinn faglega undirbúning og val á vísindarannsóknum sem verða kynntar á ráðstefnunni.

Sigþór Unnsteinn Hallfredsson, formaður Retina Íslands

Ársskýrsla foreldradeildar 2016–2017

Vetrarbúðir voru haldnar í samstarfi við UngBlind fyrstu helgina í apríl í Reykjadal. Þátttakendurnir voru 10 talsins, á aldrinum 11–23 ára. Skíðað var á Skálafelli og voru allir sem þurftu á því að halda með einkakennara fyrir sig. Flestir í hópnum hafa hist oft og eru farnir að þekkjast vel. Sjónvarpsþátturinn *Landinn* tók viðtal við nokkra krakka um skíðamennsku. Sunnudaginn 24. apríl var farið í leikhús að sjá leikritið *Í hjarta Hróa Hattar* í Þjóðleikhúsinu. Fyrir sýningu gafst krökkunum færi á að hitta leikara og skoða leikmuni og að sýningu lokinni var svo farið út að borða á Ítalíu. Miðvikudaginn 18. maí fengu börnin að kynna íslenska hestinum ásamt öðrum félagsmönnum í Blindrafélaginu hjá Íshestum.

Þau fengu að klappa og strjúka hestunum og þeir sem treystu sér til fóru í stuttan útreiðartúr. Hin hefðbundna sumarhátíð sjóðsins Blind börn á Íslandi og foreldradeildar var haldin laugardaginn 11. júní í garðinum í Hamrahlíð 17. Veðrið var með besta móti og skemmtu allir sér í hoppukastalanum og í útileikjum. Þau Hlynur Þór Agnarsson og Elísabet Ólafsdóttir sungu og spiluðu fyrir gesti hátíðarinnar. Einnig mættu blöðrulistamaður og andlitsmálari á staðinn og sköpuðu alls konar listaverk. Ekki var hægt að halda sumarbúðir í ágúst þannig að ákveðið var að halda helgarbúðir fyrir börn á aldrinum 9–16 ára í Reykjadal fyrri partinn í september. Þátttakendurnir voru 10 talsins. Dagskráin var

fjölbreytt, farið var í hestaferð og gengið upp á fjall, listasmiðjan í Ásgarði var heimsótt og afródanskennari og trommari komu í heimsókn til okkar í Reykjadal. Þar nutum við einnig samverunnar úti og inni í mismunandi leikjum og syntum í sundlauginni.

Hið árlega jólaföndur var haldið 19. nóvember í sal Blindrafélagsins í samstarfi við sjóðinn Blind börn á Íslandi.

Ísak Jónsson, formaður foreldradeildar
Marjakaisa Matthíasson, starfsmaður

Ársskýrsla Norðurlandsdeildar 2016–2017

Starf Norðurlandsdeildar Blindrafélagsins á árinu 2016 var með líku sniði og á undanförunum árum. Haldnir voru þrír almennir fundir á árinu og einn fræðslufundur auk nokkurra stjórnarfunda. Fastir viðburðir á árinu eru jólafundur og þorrafundur. Kappkostað hefur verið að hafa fundina áhugaverða með einhvers konar skemmtun og fræðslu, svo sem tónlist, skáldskap og upplestri. Stjórn deildarinnar skipa Jón Heiðar Daðason formaður, Pálmi Stefánsson gjaldkeri, Kristinn Helgi Ólafsson ritari og Karl Ásgeirsson meðstjórnandi. Fundirnir hafa verið haldnir í Ánni, félagsheimili Lionsklúbbsins Hængs að Skipagötu 14.

Fyrsti fundur ársins var haldinn 6. febrúar. Fundurinn var Þorrafundur. mættu 16 manns sem gæddu sér á þorramat frá Bautanum. Bergvin Oddsson var með uppistand og Pálmi Stefánsson spilaði á nikkuna. Þann 9. mars var haldinn fræðslufundur um aldurstengda augnbotnahrörnun, AMD, í samvinnu við AMD-deild Blindrafélagsins og Þjónustu- og þekkingarmiðstöð fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga. Fundurinn var ágætlega sóttur og tókst vel. Þann 17. apríl var haldið páskabingó sem vel var sótt eða af um 50 manns. Margir góðir vinningar voru í boði. Rafn Sveinsson stýrði bingóinu að venju.

21. maí var haldinn súpufundur. Þar mættu Guðmundur Viggósson augnlæknir og Sigbór U. Hallfreðsson, formaður Blindrafélagsins, og var umfjöllunarefnið RP-augnsjúkdómurinn og starf RP-deildar Blindrafélagsins. Jólafundur var haldinn 4. desember. Að þessu sinni var ekki prestur með hugvekju en þess í stað las eiginkona Pálma Stefánssonar, Soffía Kristín Jónsdóttir, skemmtilega jólasögu. Einnig flutti Birgir Sveinbjörnsson sögu.

Laugardaginn 11. febrúar var ungum félagsmönnum boðið að hittast á Grenivík. Fjórar fjölskyldur með sjónskert börn mættu á staðinn. Á dagskránni voru ýmsir leikir í íþróttasal grunnskólans, sund, fjölskyldujóga og pítsuveisla. Foreldrum bauðst einnig tækifæri að spjalla saman og fá nánari upplýsingar um starfsemi Norðurlandsdeildar félagsins.

Jón Heiðar Daðason,
formaður

Ársskýrsla Suðurlandsdeildar 2016–2017

Fundir voru haldnir reglulega í hverjum mánuði vetrarins en ekki voru haldnir fundir frá maí til október. Formenn Blindrafélagsins mættu á fundi hjá okkur og sögðu frá því sem var að gerast á vegum Blindrafélagsins. Einnig fengum við tvisvar sinnum til að mæta á fund hjá okkur starfsmenn frá Þjónustu- og þekkingarmiðstöðinni og fræða

okkur um hjálpartæki og starfsemi stöðvarinnar. Félagsmenn fóru einu sinni saman á veitingahús og snæddu saman kvöldverð. Félagsmenn fengu að vera þátttakendur í vor- og haustferð með Blindrafélaginu í Reykjavík.

Páll Jónsson,
formaður Suðurlandsdeildar

Suðurnesjadeild
Blindrafélagsins var stofnuð á
75 ára afmælisdegi
Blindrafélagsins 19. ágúst 2014.
Félagssvæði deildarinnar nær
yfir fimm sveitarfélög;
Reykjanesbæ, Sandgerði, Garð,
Grindavík og Voga.
Nú tilheyra 24 félagsmenn
þessari deild. Þeir fá bréflegt
fundarboð og að auki er hringt
þegar sameinast er vegna
viðburða í Hamrahlíð 17.
Félagsmenn fóru á afar vel
lukkaða jólaskemmtun 2015, en
áður höfðu fæstir komið í
Hamrahlíð 17. Það átti að
endurtaka leikinn 2016 en þá
var svo mikil aðsókn að allt var
orðið fullt þegar pantað var.
Eftir síðasta aðalfund lá fyrir
áætlun um samverur. Þar sem
félagsmenn hafa ekki aðgengi
að fundaraðstöðu hefur verið
ákveðið að hittast annan hvern
mánudag í heimahúsi. Hingað
til hefur það gengið ágætlega en
þess má geta að deildin hefur
misst tvo virka félagsmenn inn
á hjúkrunarheimili.
Boðið er upp á göngu og léttar
æfingar í Reykjaneshöllinni
þrisvar í viku þar sem einn
nefndarmanna gengur

reglulega og býður öðrum
samfylgd. Samþykkt var að
stefna á að ganga í kringum
sveitarfélögin eitt af öðru.
Hefur sú áætlun farið rólega af
stað og er Reykjanesbær langt
kominn. Síðan er stefnan tekin
á Vogana. Fjórir félagsmenn
hafa tekið þátt í þessum
göngum og hafa þeir hringt sín
á milli.
Ósk kom fram um að ganga
utan göngustíga og verður reynt
að mæta þeirri ósk þegar
hentar.
Árið 2017 fór vel af stað.
Haldnir hafa verið fjórir
félagssfundir í heimahúsum og á
einum þeirra fór fram kynning
á vefvarpinu og kynnt dagskrá í
Hamrahlíð 17. Mikill áhugi er á
að taka þátt í viðburðum þar.
Af dagskránni má sjá að
stjórnarmenn eru á misjöfnum
aldri, allt frá 67 ára, síðan 62
ára, þá 54 og 42 ára og yngsti
stjórnarmaðurinn verður 18 ára
á árinu.
Ekki búa allir við góða
ferðaþjónustu og það á við um
Suðurnesjamenn. Einn
stjórnarmanna býr í Grindavík,
er aðeins 42 ára og hefur
mikinn áhuga á starfinu en er
lokaður af þar sem fáar ferðir

eru á milli þessara byggðarlaga og hann nýtur engrar ferðarþjónustu. Ákveðið var að efna til ferða á opið hús á laugardögum og stefnt á að fara í vorferðina með opnu húsi. Þau sem skipa stjórn deildarinnar eru María Hauksdóttir (Reykjanesbæ),

Sigfús B. Ingvason (Reykjanesbæ), Már Gunnarsson (Reykjanesbæ), Kristín Sveinsdóttir (Reykjanesbæ) og Þormar Helgi Ingimarsson (Grindavík)

Fyrir hönd stjórnar,
María Hauksdóttir

Ársskýrsla Vesturlandsdeildar 2016–2017

Í Vesturlandsdeild hefur fátt borið til tíðinda sem gæti verið mér eða einhverjum öðrum að kenna. Það skal ósagt látið. Í ljósi þess hve lítið hefur gerst hjá Vesturlandsdeild hef ég ákveðið að segja af mér formennsku. Ég mun að

sjálfsögðu mæta á fundi og aðra viðburði hjá félaginu.

Kærar þakkir fyrir mig og óska ég félaginu velfarnaðar í framtíðinni.

Einar Haraldsson

Ársskýrsla UngBlind veturinn 2016–2017

Sumarið var rólegt hjá UngBlind. Þriggja manna hópur með aðstoðarmanni fór á norrænar sumarþúðir í Finnlandi í lok júlí. Haustið hófst formlega þann 27. ágúst með hópferð í keilu og út að borða á Shake and Pizza og mættu sex. Í byrjun september var tilraun til gulunar gerð í kringum Norræna húsið og var markmiðið með því að vekja fólk til vitundar varðandi aðgengi fyrir sjónskerta á

svæðinu og var sá gjörningur hugsaður sem æfing fyrir gulun Háskóla Íslands sem framkvæmd var 13. og 14. október í tilefni af degi Hvíta stafsins þann 15. október. Kaffihúshittingar voru reglulegir fyrir jól en ákveðið var að fella þá niður eftir áramót vegna lélegrar mætingar. Jólhittingur var síðan áætlaður þann 20. desember en féll niður vegna óviðráðanlegra aðstæðna.

Eftir áramót hefur lítið verið á seyði á vegum UngBlind. Þann 25. janúar var haldið spilakvöld í húsi Blindrafélagsins og var ágætlega mætt, í það minnsta ef borið er saman við aðra viðburði deildarinnar. Þann 25. febrúar var ferðinni heitið í Klifurhúsið og út að borða á Hamborgarafabrikkuna og mættu fimm.

Vegna anna hefur lítið líf verið í deildinni þennan veturinn en vonandi hefur komandi ár eitthvað skemmtilegt að geyma

fyrir félagsmenn. Aðalfundur UngBlind verður haldinn laugardaginn 13. maí og verður samtímis haldinn kynningarfundur á gulunarverkefni UngBlind og Blindrafélagsins sem unnið verður í samstarfi við ungmennasamtök hinna Norðurlandanna í júní lok í Reykjavík.

Fráfarandi formaður,
Sigríður Hlín Jónsdóttir

Opið hús

Opið hús er fastur liður í félagslífi Blindrafélagsins og er ávallt vel sótt. Opið hús er ætlað öllum þeim sem vilja koma og skemmta sér í góðum félagsskap og eiga samverustundir með skemmtilegu fólki. Þar eiga menn góðar stundir saman, njóta þess sem boðið er upp á í söng, upplestri, tónlist og öðru því sem á dagskrá kann að vera.

Reyndin hefur verið sú að stærstur hluti gesta Opna hússins er eldra fólk en þó

mætir þangað fólk á ýmsum aldri. Síðastliðið ár hefur aðsókn að Opnu húsi á þriðjudögum og fimmtudögum verið að meðaltali nálægt 35 manns. Opið hús var með hefðbundnu sniði síðastliðið starfsár líkt og undanfarin ár, á þriðjudögum og fimmtudögum hófst það kl. 13 og stóð til kl. 15.

Umsjónarmenn Opna hússins voru Jón Júlíusson, Jónína H. Jónsdóttir, Sigurður G. Tómasson, Ingunn Jensdóttir, Ólafur Beinteinn Ólafsson og einnig hefur Steinunn Helga Hákonardóttir,

félagsmálafulltrúi félagsins, hlaupið í skarðið þegar á hefur þurft að halda. Steinunn hafði yfirumsjón og sá um að samræma dagskrá.

Opið hús fór í tvær dagsferðir síðastliðið vor. Sú fyrri var í lok maí, byrjað var á að fara í Borgarnes og kaffi drukkið í bakaríinu. Síðan var farið í byggðasafnið þar sem Guðrún Ásmundsdóttir var með dagskrá og Alexandra Chernyshova söng. Að því loknu var haldið á Hótel Glym í Hvalfirði og

snæddur kvöldverður. Seinni ferðin var farin um miðjan júní að Slakka í Biskupstungum. Í boði staðarins var kaffi og kruðerí. Um miðjan október var farið austur á Eyrarbakka og Bakkastofa heimsótt. Þar tóku á móti okkur hjónin Valgeir Guðjónsson og Ásta Krístrún Ragnarsdóttir og skemmtu okkur með söng og frásögnum, einnig buðu þau upp á kaffi og flatkökur. Síðan var ekið á veitingastaðinn Hafið bláa og þar snæddur dýrindisfiskur.

Opið hús á laugardögum

Tólfta starfsár Opna hússins á laugardögum hófst haustið 2016 og nýtur það mikilla vinsælda. Opið hús á laugardögum er haldið að jafnaði á sjö til átta vikna fresti frá september til júní ár hvert og þá mæta 70–100 manns. Dagskráin hefst ávallt kl. 11 með fyrirlestri. Leitast er við að hann sé bæði fræðandi og skemmtilegur. Kl. 12 er framreiddur heitur matur. Eftir matarhlé leika listamenn tónlist til kl. 14. Í vetur hafa góðir fyrirlesarar glatt gesti. Má

þar nefna Gísla Helgason blokkflautuskáld og Þóreyju Ólafsdóttur sálfræðing. Í vetur hafa margir góðir tónlistarmenn spilað og sungið fyrir gesti, Haraldur G. Hjálmarsson, félagsmaður Blindrafélagsins og hljómsveitin Baggalútur. Umsjónarmaður Opna hússins á laugardögum er Steinunn Helga Hákonardóttir, félagsmálafulltrúi Blindrafélagsins.

Ársskýrsla jafnréttisnefndar 2016–2017

Jafnréttisnefndin hefur haldið þrjá fundi á starfsárinu. Formaður nefndarinnar er Rósa Ragnarsdóttir en auk hennar sitja í nefndinni Iva Marín Adrichem, Lilja Sveinsdóttir, Magnús Jóel Jónsson, Marjakaisa Matthíasson, Ólafur Þór Jónsson og Steinar Björgvinsson. Ekki tókst að halda neinn fund þar sem allir nefndarmenn væru viðstaddir.

Á fyrsta fundi sínum ræddi nefndin um viðbragðaráætlun vegna kynferðislegs ofbeldis og hvatti stjórnina til að klára það verk sem fyrst. Nefndin hefur eytt talsverðum fundartíma í að velta fyrir sér hugmyndum að

starfsemi. Tvö tæknivöld voru haldin á árinu, annað í október og hitt í janúar. Þau heppnuðust bæði mjög vel. Hér er um að ræða viðburð á grundvelli jafningjafræðslu þar sem hver sem er getur leiðbeint öðrum um notkun farsíma, spjaldtölva og annars tæknibúnaðar.

Ákveðið hafði verið að halda námskeið um fundarsköp og ræðumennsku í byrjun mars en því miður þurfti að hætta við það vegna lélegrar skráningar.

Marjakaisa Matthíasson,
ritari nefndarinnar

Ársskýrsla skemmtinefndar 2016–2017

Í skemmtinefnd eru:
Helga Dögg Heimisdóttir
formaður
Þórarinn Þórhallsson
Iva Marín Adrichem
Hannes Axelsson
Oddur Stefánsson

Skemmtinefnd stóð fyrir sýningu leikja EM í fótbolta í

sumar á tjaldi í sal Blindrafélagsins. Jólahlaðborðið var á sínum stað og var haldið laugardaginn 3. desember við góðar undirtektir. Þorranum var fagnað laugardaginn 11. febrúar með söng og dans og að sjálfsögðu góðum mat.

Fyrir hönd skemmtinefndar,
Helga Dögg Heimisdóttir

Ársskýrsla tómstundanefndar 2016–2017

Í nefndinni eru Margrét Guðný Hannesdóttir formaður, Guðrún Helga Skúladóttir, Guðvarður Birgisson og Dagný Kristjánsdóttir ásamt Bingóstjóranum okkar Jónínu Sif Axelsdóttir.

Á þessu starfsári voru haldin tvö bingó eitt haust bingó og eitt jólabingó og voru þau vel sótt, ásamt því vorum við með ilmolíunámskeið sem Kristín

Sjöfn Ilmolíufræðingur sá alfarið um. Eftir áramót vorum við með Konudagsbingó sem var einstaklega vel sótt og til stóð að hafa páskabingó en þar sem salurinn var upptekinn þá urðum við að sleppa bingóinu að þessu sinni. Við gerum bara betur næst.

Bestu kveðjur Guðný Hannesdóttir

Ársskýrsla bókmenntaklúbbs 2016–2017

Þann 20. september 2016 byrjuðu félagar í bókmenntaklúbbnum að hittast og er það tólfta starfsár klúbbsins. Hópurinn hittist reglulega tvisvar í mánuði yfir veturinn, fyrsta og þriðja þriðjudag hvers mánaðar kl. 16–17:30. Farið verður í sumarfrí eftir fyrsta þriðjudaginn í maí.

Starfið í vetur hefur verið blómlegt og mæting góð.

Félagarnir eru á ýmsum aldri með ólíkar skoðanir og voru oft fjörugar umræður og skoðanaskipti um bækurnar. Félagarnir eru 15 þegar allir mæta. Átta bækur voru lesnar.

Sem fyrr naut klúbburinn aðstoðar Huldu Pétursdóttur, starfsmanns Hljóðbókasafns Íslands, og eru henni hér með sendar kærar þakkir fyrir frábæra þjónustu.

Brynja Arthúrsdóttir

Þrjónakaffið

Í þrjónakaffinu hittumst við þriðja þriðjudaginn í hverjum mánuði frá september til maí. Mæting er góð eða 8–14 manns. Öllum er velkomið að

mæta með eða án handavinnu, til skrafs og ráðagerða.

Lilja Sveinsdóttir

Skýrsla nefndar um málefni 67 ára +

Með skýrslu þessari vill nefnd um málefni 67 ára og eldri (67+) innan Blindrafélagsins upplýsa um þau málefni sem nefndin hefur unnið að.

Fyrsta atriði er að nefna þann áfangasigur þegar félagsmenn Blindrafélagsins, sem eru 67+, fengu staðfestingu á rétti sínum til liðveislu frá félagsþjónustu Reykjavíkurborgar.

Fatlaðir hafa búið við það óréttlæti að eftir 67 ára aldur eru þeir ekki skilgreindir fatlaðir og á þeim grundvelli hefur þeim verið neitað um liðveislu og/eða að hún fái aukin. Nú hefur verið viðurkennt að einstaklingur sem er 67+ getur bæði verið fatlaður og eldri borgari. Með stuðningi félagsráðgjafa frá Þjónustu- og þekkingarmiðstöðinni og lögfræðingi Öryrkjabandalagsins náðist að

knýja fram viðurkenningu á þessum réttindum. Nú hafa nokkrir eldri félagsmenn Blindrafélagsins fengið viðurkenningu á rétti til liðveislu eða aukinnar liðveislu. Fréttumfjöllun um málið varð til þess að að félagsmaður innan Blindrafélagsins, sem krafinn var um full skólagjöld á þeim forsendum að hann væri eldri borgari, fékk leiðréttingu sinna mála.

Annað atriði sem unnið hefur verið í samstarfi við félagsráðgjafa Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvarinnar er verkefnalisti um almenna heimaþjónustu sem blindir þurfa sérstaklega á að halda. Þessi listi verður lagður til grundvallar þegar blindir sækja um heimaþjónustu.

Þriðja atriðið er þjónusta við blinda á viðburðum innan

félagsins. Reynslan sýnir að með hækkandi aldri minnkar áræði og þor og til að auðvelda blindum þátttöku á viðburðum þarf að móta verkferla til að auðvelda þeim aðgengi að því sem í boði er innan félagsins. Síðan þarf að kynna þessa þjónustu fyrir blindum félagsmönnum. Nefndarmenn gera það að tillögu sinni að eftirfarandi þættir verði lagðir til grundvallar þjónustu við blinda félagsmenn:

- ✓ Að taka á móti hinum blinda og vísa honum til sætis og segja honum hvar hann er í salnum og hverjir séu í kringum hann, ef hægt er.
- ✓ Að upplýsa hvað sé í boði í mat og drykk og sjá um að uppfylla þarfir hins blinda.
- ✓ Að athuga hvort einstaklingurinn þarf að hreyfa sig, t.d. fara á snyrtingu eða eitthvað annað.
- ✓ Blindir eru misvel áttaðir innan hússins og setur nefndin fram þá ósk að sett verði leiðarlína í anddyri hússins.
- ✓ Venjulega er krafa um að félagsmenn tilkynni sig þegar viðburðir eru innan félagsins aðrir en aðal- og félagsfundir og þá ætti að koma í ljós hve margir blindir eru þar á meðal.

Nefndarmenn vilja benda á að hlaðborð og pinnamatur eru ekki heppileg framsetning á mat fyrir blint og sjónskert fólk. Það er skilningur á hefðum eins og á jóla- og þorrablótshlaðborðum en þess utan væri æskilegt að hafa tilreiddan mat á disk.

Fjórða atriði er að nefndin 67+ gerir sér miklar vonir um að VISAL-verkefnið verði að veruleika. Miðað við námskeiðslýsingu getur þetta námskeið aukið lífsgæði félagsmanna og aukið þeim áræði og þor til samfélagsþátttöku.

Í nefnd um málefni 67+ sitja:

Ólafur Þór Jónsson
Ásrún Hauksdóttir
Friðgeir Jóhannesson
Brynja Arthúrsdóttir
María Hauksdóttir

Steinunn Þórdís Sævarsdóttir, félagsráðgjafi hjá Þjónustu- og þekkingarmiðstöðinni, hefur einnig setið fundi nefndarinnar.

Ársskýrsla AMD-deildar 2016–2017

Mikill tími hjá formanni AMD fór í að koma á samningi um ferðaþjónustu við Mosfellsbæ. Þegar á hólminn var komið treysti Mosfellsbær sér ekki til að skrifa undir vegna hótana um málssókn því að verktaki taldi sig eiga einkarétt á ferðaþjónustu við alla fatlaða, blinda líka. Næsta útboð verður um næstu áramót og því er heitið að þá verði samningurinn staðfestur. Efnt var til eins fræðslufundar um mataræði. Fyrirlesari var

dr. Óla Kallý Magnúsdóttir næringarfræðingur. Fundurinn var haldinn í samstarfi við Lionsklúbbinn Perlu. Deildin tók líka þátt í blóðþrýstings- og sykursmælingu í samstarfi við Perluna. Fyrirtækið Lyra lagði til efnið til blóðsykursmælinganna og kunnum við forsvarsmönnum fyrirtækisins bestu þakkir fyrir.

Formaður AMD-deildar,
Sigurður G. Tómasson.

Valdar greinar, 41. árgangur 2016

Valdar greinar – ársskýrsla 2016–2017

Árið 2016 komu út 23 tölublöð af Völdum greinum. Heildartími: 63 klst. og 56 mín. Árið 2015 komu út 24 tölublöð af Völdum greinum. Aukaútgáfa kom út af 17. tölublaði. Heildartími: 66 klst. og 27 mín.

Nokkuð fast form er komið á Valdar greinar. Vegna 40 ára afmælis þeirra á árinu 2016 var leitast við að birta efni af gömlum Völdum greinum eftir því sem tími vannst til. Viðtöl við félagsfólk og hljóðritanir af

fundum og öðrum atburðum í félaginu skipa æ meiri sess. Ritstjóri fær nokkrar upphringingar á ári þar sem hann er beðinn um að láta lesa tilteknar greinar úr blöðum og tímaritum. Stundum er brugðist við því og endrum og eins lætur ritstjóri eina og eina blaðagrein fljóta sem varðar ýmis málefni og er því alltaf mjög vel tekið. Svo kemur fyrir að fólk sendi inn efni til birtingar. Í haust hóf göngu sína vikulegt fréttabréf Blindrafélagsins og er

það vel. Fréttabréfið er eingöngu sent félagsmönnum í tölvupósti og efni úr því er oftast birt á Völdum greinum, berist það í tæka tíð og oftast í vefvarpi. En ritstjóri hefur orðið var við að mismununar gætir í útsendingu efnis frá Blindrafélaginu af því sem honum finnst. Fréttabréfið er eingöngu sent í tölvupósti, en ekki á diskum eða lesið í heild í vefvarpinu. Enn eru fleiri notendur geisladiska en vefvarps. Því þarf að gæta jafnræðis vegna hópa í félaginu. Valdar greinar koma út eins og kunnugt er á hálfmánaðar fresti. Þegar stjórn ákvað að hætta blaðalestri á Völdum greinum í upphafi árs 2015 var ritstjóra sagt að birta tilkynningar frá félaginu og efni sem til félli. En ritstjóri ákvað í samráði við framkvæmdastjóra að birta áfram efni sem tengdist félagsmönnum með frásögnum og viðtölum. Jafnframt er leitast við að gera atburðum innan félagsins skil með frásögnum og hljóðritunum og virðist af nógu að taka sem betur fer. Ritstjóri hefur fengið litla sem enga gagnrýni fyrir efnistösk en eflaust má bæta þau og laga. Það er t.d.

umhugsunarvert hvernig best er að ná til félagsmanna, sérstaklega þeirra yngri. Þar gætu ýmsir samfélagsmiðlar nýst, einsog Fésbók og Twitter.

Æ fleiri nýta sér vefvarp félagsins og fréttabréfið er til mikilla bóta. En mismununin felst í að ekki eru allir félagsmenn tölvulæsir. Ef ekki verður reynt að gera sem flestum kleift að nálgast efni frá félaginu í töluðu eða prentuðu máli er til lítils að tala um valdeflingu svo að eitthvað sé nefnt. Valdefling hlýtur að byggjast á því að fólk geti nálgast þau gögn sem það langar til.

Nú er mikil þróun í hlustun efnis. Geisladiskar munu senn heyra sögunni til. Hvað tekur við veit víst enginn eða fáir, hvort svokallaðir usb-lyklar munu koma í staðinn og miðlun hljóð- og myndefnis byggist æ meir á svokölluðu streymi. Þá getur fólk hlustað beint á efni, t.d. af heimasíðu Blindrafélagsins, með því að nota símana sína. Sem fyrr hefur ritstjóri átt ágætissamstarf við starfsfólk félagsins og stjórn. Allnokkrir

hafa komið að gerð Valinna greina. Má þar nefna Baldur Snæ Sigurðsson, Herdís Hallvarðsdóttur, Inga Gunnar Jóhannsson, Steinunni Hákonardóttur, Eyþór Kamban Þrastarson, Marjukaisu

Matthíasson, Arnþór Helgason og Friðrik Stein Friðriksson. Ritstjóri þakkar öllum sem lagt hafa lið við gerð Valinna greina og félagsmönnum er sérstaklega þökkuð sú hvatning, þolinmæði og velvild sem þeir hafa sýnt honum.

40 ára afmælishátíð Valinna greina

28. febrúar 2016 voru liðin 40 ár síðan Valdar greinar hófu göngu sína en 28. febrúar 1976 kom Sveinn Ásgeirsson, útvarpsmaður og félagi í Lionsklúbbnum Nirði, og las inn á fyrstu Völdu greinarnar. Lestur Sveins og annarra félaga úr Nirði varaði í ein sjö ár, en þá var ráðinn launaður ritstjóri sem valdi blaðæfni og las. Þessari sögu hafa verið gerð skil.

Stjórn Blindrafélagsins bauð til afmæliskaffis þriðjudaginn 15. mars 2016. Guðrún Ásmundsdóttir stjórnaði samkomunni og alls mættu um 80 manns til þess að fagna með okkur. Guðrún las úr frásögn Helgu Ólafsdóttur, fyrrum forstöðumanns Blindrabókasafns Íslands, sem fjallaði um sjónmissi móður Helgu.

Nokkrir af fyrri lesurum mættu. Ritstjóri tindi til nokkrar glefsur af gömlum Völdum greinum sem vöktu mikla kátínu hjá afmælisgestum, þar á meðal nokkrar gamlar tilkynningar. Þá söng Sigríður Thorlacius nokkur lög eftir Jón Múla Árnason við texta Jónasar, bróður hans. Ritstjóra og upphafsmanni Valinna greina var færður veglegur blómvöndur og gjafakort í Borgarleikhúsið. Frú Herdís Hallvarðsdóttir bar blómvöndinn vel og þau ritstjóra hjón nutu gjafabréfsins. Félagar úr Lionsklúbbnum Perlunni færðu félögum úr Nirði kveðjur og táknræna gjöf.

Gísli Helgason,
ritstjóri Valinna greina

Sjóðir félagsins auk styrkja og framlaga til nefnda og deilda

Stjórn Blindrafélagsins fær allmargar styrkbeiðnir á hverju ári. Stjórnin hefur markað sér þá stefnu að beina

styrkumsóknum í sjóði félagsins. Yfirlit yfir helstu stærðir í starfsemi sjóðanna á árin eru eftirfarandi:

Verkefnasjóður Blindrafélagsins

Sjóðurinn hefur þann tilgang að styrkja tiltekin verkefni Stjórn Blindrafélagsins fer með stjórn sjóðsins. Samtals úthlutað til 8 verkefna, auk þess að styrkja Stuðning til sjálfstæðis um 10 m.kr.

Útborganir samtals kr. 30,4 milljónir króna. Heildartekjur á árinu voru kr. 14,2 milljónir króna. Óbundinn höfuðstóll í árslok nam kr.71,7 milljónum króna.

Stuðningur til sjálfstæðis

Stuðningur til sjálfstæðis – Styrktarsjóður Blindravinafélags Íslands og Blindrafélagsins, samtaka blindra og sjónskertra á Íslandi. var stofnaður 23 mars 2011 með fimmtán milljón króna afmælisgjöf frá Blindravinafélagi Íslands til Blindrafélagsins, samtaka blindra og sjónskertra á Íslandi, í tilefni af 70 ára afmæli Blindrafélagsins þann 19. ágúst 2009. Tilgangur sjóðsins er að veita:

-Náms-, ferða- og ráðstefnustyrkir til fagfólks sem starfa með blindum og sjónskertum einstaklingum, eða að hagsmunamálum þeirra.

-Náms-, ferða-, endurhæfingar- og ráðstefnustyrki til félagsmanna Blindrafélagsins.

-Styrki til félagsmanna Blindrafélagsins til kaupa á hjálpartækjum og öðrum mikilvægum búnaði.

-Verkefnastyrkir til verkefna sem eru hagsmunum blindra og sjónskertra til framdráttar.

Samtals úthlutað 37 styrkjum, uppá 7,3 milljónir króna.

Heildartekjur á árinu 10,9 milljón króna.
Óbundinn höfuðstóll í árslok nam kr. 23 milljónir króna.

Styrktarsjóður Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur

Tilgangur sjóðsins er að styrkja blint fólk á aldrinum 16 - 25 ára og/eða mennta fólk í þágu blindra og blinduvarna. Samtals úthlutað 3 styrkjum.

Samþykktir styrkir á árinu 1,8 milljónir króna.
Óbundinn höfuðstóll í árslok nam kr. 26,9 milljónum króna

Styrktarsjóður Margrétar Jónsdóttur

Tilgangur sjóðsins er að styrkja foreldra/forráðamenn barna allt að 18 ára aldri sem greinst hafa blind eða með alvarlega augnsjúkdóma. Sjóðurinn veitir einungis styrki vegna verkefna eða hluta sem eru ekki styrktir af almannatryggingum, félagsþjónustu sveitafélaga eða öðrum opinberum stofnunum eða sjóðum sem koma að málum blindra og sjónskertra barna.

Sjóðurinn er með sjálfstæða stjórn.
Samtals voru veittir 11 styrkir á árinu uppá 1,5 milljónir króna.
Heildartekjur á árinu voru 239 þúsund krónur.
Óbundinn höfuðstóll í árslok nam 1,3 milljónum króna.
Bundinn höfuðstóll í árslok nam 9,8 milljónum króna.

Ársskýrsla sjóðsins Blind börn á Íslandi árið 2016

Hlutverk sjóðsins er að styrkja blind og sjónskert börn allt að átján ára aldri til kaupa á ýmsu því sem getur orðið þeim til aukins þroska og ánægju í lífinu.

Á árinu voru tveir stjórnarfundir haldnir í sjóðnum Blind börn á Íslandi. Átta umsóknir voru samþykktar á vorfundinum og tíu á haustfundinum en tveim

umsóknum var hafnað á árinu. Heildarupphæð veittra styrkja var kr.1.449.137. Sjóðnum hafa borist gjafir og styrki frá ýmsum áttum, einstaklingum og fyrirtækjum, að upphæð kr. 1.002.724. Þar má m. a. nefna að um nokkurra ára skeið hefur Miðlun séð um sölu öskudagssælgætis frá Sælgætisgerðinni Freyju til fyrirtækja til styrktar sjóðsins. Sjóðurinn hefur einnig verið skráður á áheitasíðu Reykjavíkumaraþonsins og söfnuðu hlauparar kr. 258.657 fyrir sjóðinn.

Sumarhátíð sjóðsins var haldin í samstarfi við foreldradeild Blindrafélagsins þann 11. júní í garði Blindrafélagsins og árleg jólaskemmtun var haldin sunnudaginn 19. nóvember. Heildartekjur á árinu voru 1,3 m.kr..

Óbundinn höfuðstóll í árslok nam 4 milljónir króna
Bundinn höfuðstóll í árslok nam 3 milljónum króna

Marjakaisa Matthíasson
Starfsmaður sjóðsins Blind börn
á Íslandi

Styrkir og framlög Blindrafélagsins til nefnda og deilda

Nefndir og deildir félagsins fengu úthlutað á árinu 2,9 milljónum króna til ýmissa sérverkefna á þeirra vegum.

Lagabreytinga tillögur frá stjórn Blindrafélagsins fyrir aðalfund 2017.

Flutningsmenn: Sigþóru U. Hallfredsson formaður, Rósa María Hjörvar varaformaður, Baldur Snær Sigurðsson ritari, Sigríður Hlín Jónsdóttir gjaldkeri, Lilja Sveinsdóttir meðstjórnandi, Patrekur Andrés Axelsson varamaður og Elínborg Lárusdóttir varamaður.

Á aðalfundi Blindrafélagsins þann 19. mars 2016 var eftirfarandi ályktunartillaga samþykkt.:

„Aðalfundur Blindrafélagsins haldinn þann 19. mars 2016 felur stjórn félagsins að hefja vinnu við að endurskoða og móta lög, siðareglur og verklagsferla fyrir starfsemi Blindrafélagsins.

A) Endurskoða lög félagsins með það að markmiði að færa lögini betur að starfsemi félagsins, gera lögini skýrari og færa inn í þau venjur, hefðir og óskráðar reglur sem breið samstaða er um. Tillögur að nýjum lögum Blindrafélagsins skulu lagðar fyrir aðalfund félagsins 2017.

B) Að gera tillögu að siðareglum Blindrafélagsins.

Siðareglurnar skulu byggja á gildum Blindrafélagsins og meðal annars fjalla um ábyrgð allra þeirra, sem starfa á vettvangi félagsins og samskipti bæði inn á og út á við. Tillaga að nýjum siðareglum fái umfjöllun og staðfestingu félagsfundar Blindrafélagsins.

C) Að setja niður verklagsferla fyrir starfsemi félagsins. Þar með talið fyrir stjórn félagsins, deildir, nefndir og skrifstofu.

Við þessa vinnu verði lögð á það rík áhersla að kalla fram sjónarmið félagsmanna og starfsmanna og leita ráðgjafar fagfólks eftir því sem við á. Strax í maí 2016 bauð stjórn félagsins til stefnumóts sem var opið öllum félagsmönnum. Á stefnumótinu, sem var vel sótt, var farið yfir þau verkefni sem aðalfundur fól stjórninni og leitað eftir afstöðu félagsmanna til þess sem máli skiptir við þessa vinnu. Í kjölfarið voru haldnir tveir félagsfundir, fræðsluerindi og spjallfundur þar sem að félagsmönnum gáfust enn frekari tækifæri á að koma skoðunum sínum og sjónarmiðum á framfæri. Við

Þessa vinnu kom í ljós að mjög almenn samstað ríkir meðal félagsmanna um félagið og starfsemi þess

Nú þegar hafa siðareglur fyrir almenna félagsmenn, stjórn og starfsmenn og stjórnendur verið kynntar og staðfestar. Verkferla vinna á vettvangi stjórnar og skrifstofu er í gangi og í stöðugri endurskoðun.

Við vinnu sína að tillögum að lagabreytingum skoðaði stjórn þær lagabreytingar sem lágu fyrir seinasta aðalfundi, hlustað var eftir sjónarmiðum sem að fram komu á Stefnumóti félagsmanna þann 25 maí 2016, umræðum á tveimur félagsfundum og óformlegum spjallfundum. Að auki var litið til ábendinga í skýrslu sannleiksnefndarinnar auk þess sem að ráðgjöf var sótt til lögmanns félagsins.

Það er einróma niðurstaða stjórnar að leggja til eftirfarandi breytingar og viðbætur á lögum Blindrafélagsins.:

Tillaga að nýrri málsgrein við 4. gr.

„Stjórn Blindrafélagsins fer yfir umsóknir um félagsaðild og staðfestir eða hafnar..

Afgreiðslur stjórnar skulu staðfestar af aðalfundi Blindrafélagsins“.

Greinargerð:

Hér er um að ræða að staðfesta venju sem hefur verið iðkuð um margra ára skeið án þess að það sé skilgreint í lögum félagsins hvernig staðfesting félagsaðildar fer fram.

Breytingatillaga við 5. gr.

5. greinin er svohljóðandi:

„Aðrir en að ofan greinir geta gerst bakhjarlar

Blindrafélagsins og hafa þeir málfrelsi og tillögurétt á félagsfundum. Bakhjarlar félagsins eru kjörgengir til trúnaðarstarfa á vegum félagsins og hafa þá óskoraðan atkvæðisrétt á fundum stjórnar og nefnda sem þeir eru kjörnir til setu“

Breytingatillaga; Lagt er til að greinin breytist og verði svohljóðandi:

„Bakhjarlar félagsins eru kjörgengir til trúnaðarstarfa á vegum félagsins, að stjórn undanskilinni.

Bakhjarlar hafa óskoraðan atkvæðisrétt á fundum deilda og nefnda sem þeir eru kjörnir til setu í“

Greinargerð:

Hér er lagt til að bakhjarlar

hafi ekki kjörgengi til stjórnar. Tillagan er lögð fram til að gefa aðalfundi tækifæri á að taka afstöðu til kjörgengis bakhjarla til stjórnarkjörs. Enn þau sjónarmið hafa verið sett fram að það sé ekki við hæfi. Ekki er talin ástæða til að gera tillögu um að útiloka bakhjarla frá öðrum trúnaðarstörfum en stjórnarsetu.

Verði tillagan samþykkt þá leiðir það til þess að gera þarf einnig breytingu á 3. mgr. 10 gr.

Breytingatillaga við 3. málsgrein 10. greinar.

3. mgr. 10. greinar er svohljóðandi;

„Félagsmenn og bakhjarlar Blindrafélagsins eru kjörgengir til stjórnar. Þó mega ekki fleiri en tveir úr hópi bakhjarla sitja í stjórn félagsins hverju sinni.“

Breytingatillaga; Lagt er til að greinin breytist og verð þá svohljóðandi:

„Félagsmenn Blindrafélagsins sem eru skuldlausir af félagsgjöldum hafa einir kjörgengi til stjórnar.“

Greinargerð:

Þessi lagabreyting tengist breytingatillögu við 5. gr. Verði hún samþykkt þá þarf þessa

breytingu á 10. gr. Að öðrum kosti fellur þessi tillaga niður.

Breytingatillaga á 2. mgr. 6. greinar.

2. mgr. 6. gr. er svohljóðandi:

„Boðað skal til almenns félagsfundar ef minnst 10 aðalfélagar óska þess og senda stjórn félagsins um það skriflega beiðni. Skulu þeir tilgreina ástæðu þess að óskað er eftir að félagsfundur verði boðaður. Stjórn skal boða til og halda fundinn innan hálfmánaðar frá því að ósk berst.“

Breytingatillaga: Lagt er til að 2. mgr. 6. greinar verði svohljóðandi:

„Boðað skal til almenns félagsfundar ef minnst 5% félagsmanna óska þess og senda stjórn félagsins um það skriflega beiðni. Skulu þeir tilgreina ástæðu þess að óskað er eftir að félagsfundur verði boðaður. Stjórn skal boða til fundarins innan hálfmánaðar frá því að ósk berst.“

Greinargerð:

Þau mörk að 10 manns geti látið kalla saman félagsfund er arfleifð frá þeim tíma þegar að Blindrafélagið var mun fámennara en það er í dag. Nú eru 680 manns skráðir í

félagið, sem þýðir að 10 félagar eru innan innan við 1,5% félagsmanna. Það verður að teljast

óeðlilegt að svo lítil fjöldi félagsmanna geti látið kalla saman félagsfund.

Tímaramminn sem markast af að boða til og halda fund innan tveggja vikna frá því að ósk um félagsfund berst til stjórnar er mjög naumur með hliðsjón af fyrirvara í 1 mgr. um að boða skuli félagsfund með minnst viku fyrirvara.

Viðauka tillaga við 8. gr.

Inn í 2. mgr. 8 gr. verði bætt þessari setningu:

"Kjörnefnd skal jafnframt leggja mat á kjörgengi frambjóðenda og athuga hvort að félagsgjöld séu í skilum.“.

2. mgr. 8. gr. verði þá svohljóðandi:

„Berist fleiri framboð til stjórnar en kjósa á um hverju sinni skal stjórn félagsins undirbúa kosningu og birta lista yfir þá sem í kjöri eru. Berist ekki nægilegur fjöldi framboða skal kjörnefndin, svo fljótt sem verða má, hlutast til um að afla þeirra fyrir aðalfund. Kjörnefnd skal

jafnframt leggja mat á kjörgengi frambjóðenda og athuga hvort að félagsgjöld séu í skilum.“

Greinargerð:

Hér er um að ræða að fela kjörnefnd formlega það hlutverk að kanna kjörgengi þeirra sem að bjóða sig fram. Samkvæmt nógildandi lögum félagsins gegnir enginn því hlutverki.

Breytingatillaga við 1.

málgrein 10. greinar.

1 mgr. 10. gr er svohljóðandi:

„Stjórn Blindrafélagsins skal kjörin á aðalfundi, hana skipa fimm aðalmenn og fjórir varamenn. Atkvæðamagn, raðval, ræður hverjir eru kjörnir í aðalstjórn eða varastjórn. Formaður skal kjörinn sérstaklega til tveggja ára. Stjórnin velur úr hópi sínum varaformann, gjaldkera, ritara og meðstjórnanda.“

Breytingatillaga; Lagt er til að orðið „raðval“ verði fellt út úr greininni.

Greinargerð:

Raðvals hugtakið rataði inn í lög félagsins fyrir tveimur árum án þess að kynnt væri hvað það þýðir. Mismunandi skoðanir eru uppi um hvað raðvals hugtakið

felur í sér en samkvæmt Wikipedia felur það í sér að ekki er spurt um flest atkvæði heldur flest stig sem reiknuð eru samkvæmt matsröðun kjósenda. Slíkt kosningafyrirkomulag er ekki í samræmi við hvernig kosningar innan Blindrafélagsins hafa verið framkvæmdar. Af þeim sökum er lagt til að þetta hugtak verði fjarlægt úr lögum félagsins.

Viðbótartillaga.

Ný 15. grein (aðrar greinar færast aftar) sem fjallar um hæfi og vanhæfi, verði svohljóðandi:

15. gr.

Stjórnarmanni ber að víkja sæti við meðferð og afgreiðslu máls ef hann hefur hagsmuna að gæta sem kunna að fara í bága við hagsmuni Blindrafélagsins eða ef fyrir hendi eru aðstæður sem eru til þess fallnar að draga óhlutdrægni hans í efa með réttu.

Stjórnarmanni Blindrafélagsins er óheimilt að taka þátt í meðferð eða afgreiðslu máls ef málið varðar aðila sem er eða hefur verið maki stjórnarmanns, skyldur eða

mægður stjórnarmanni í beinan legg eða að einum lið til hliðar eða tengdur stjórnarmanni með sama hætti vegna ættleiðingar.

Ef stjórn Blindrafélagsins er falið að taka ákvörðun er tengist störfum yfirmanna Blindrafélagsins eða Blindravinnustofunnar ehf., er stjórnarmanni, sem er jafnframt almennur starfsmaður Blindrafélagsins eða Blindravinnustofunnar ehf., óheimilt að taka þátt í afgreiðslu eða meðferð málsins. Hér undir geta t.d. fallið ákvarðanir um launa- eða ráðningarkjör, lok ráðningarsambands eða afmörkun starfsskyldna. Ef stjórnarmaður hefur, sem almennur starfsmaður Blindrafélagsins, Blindravinnustofunnar ehf. eða Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónarskerta og daufblinda einstaklinga, tekið þátt í að undirbúa ákvörðun í tilteknu máli eða tekið ákvörðun í tilteknu máli, sem er síðan lagt fyrir stjórn Blindrafélagsins, er hann alltaf vanhæfur til að fjalla um málið. Þetta á þó ekki við um almenna

stefnumótun eða aðra slíka áætlanagerð.

Ef stjórnarmaður er jafnframt leigutaki hjá Blindrafélaginu, hvort sem hann leigir viðkomandi húsnæði sem almennur íbúi eða undir atvinnurekstur, er honum óheimilt að taka þátt í afgreiðslu eða meðferð mála þar sem teknar eru ákvarðanir sem á einhvern hátt tengjast leiguhúsnæði í eigu Blindrafélagsins.

Stjórnarmaður skal upplýsa stjórn Blindrafélagsins um vanhæfistilvik. Ef ágreiningur er uppi um hæfi stjórnarmanns greiðir stjórn félagsins atkvæði um hæfi viðkomandi stjórnarmanns.. Viðkomandi stjórnarmaður má ekki taka þátt í slíkri atkvæðagreiðslu og ræður atkvæði formanns úrslitum ef atkvæði standa jöfn.

Stjórnarmaður, sem er vanhæfur til meðferðar og afgreiðslu máls, má ekki taka þátt í meðferð þess eða hafa áhrif á það með öðrum hætti og skal ávallt yfirgefa stjórnarfund við meðferð þess og afgreiðslu

og skal þá varamaður taka sæti hans.

Greinargerð:

Til að ákvarðanataka og stjórnarsýsla uppfylli nútímakröfur um gagnsæi og heiðarleika er mikilvægt að til staðar séu reglur um hæfi og vanhæfi. Hagsmunaárekstrar geta átt sér fjölbreyttan uppruna og ekki er óalgengt að einstaklingar finni sig gegna fleiri hlutverkum en einu og í sumum tilfellum getur slíkt leitt til hagsmunaárekstra. Um þetta eru fjöldamörg dæmi.

Innan félagsins hafa lengi verið umræður um mögulega hagsmunaárekstra sem kunna að hljóta af því að starfsmenn sitji í stjórn félagsins. Ein af ábendingum sannleiksnefndarinnar fól í sér að skoða þetta. Stjórn félagsins hefur skoðað þetta ítarlega og sótt sér ráðgjöf til lögmanns félagsins og átt samtalið við aðila úr sannleiksnefndinni um þá útfærslu sem hér er lögð til. Í þessari vinnu kom fljótlega í ljós að þó vissulega geti verið hætta á hagsmunaárekstrum vegna setu starfsmanna í stjórn þá geta hagsmunaárekstrar einnig orðið innan stjórnar

félagsins af ýmsum öðrum ástæðum. Svo sem eins og vegna skyldleika eða fjölskyldutengsla, viðskiptahagsmuna þeirra sem að leigja hjá Blindrafélaginu, vegna starfsmanna Blindravinnustofunnar, starfsmanna Þjónustu og þekkingarmiðstöðvarinnar fyrir blinda, sjónskerta og dauflinda einstaklinga og af öðrum ófyrirséðum ástæðum. Af þessum sökum varð það niðurstaða stjórnar félagsins að leggja til ítarleg ákvæði um hæfi og vanhæfi sem tækju á öllum mögulegum hagsmunaárekstrum frekar en að gera tillögu um að svipta tiltekna félagsmenn kjörgengi, sem ásamt kosningarétti er einn dýmætasti réttur einstaklinga í lýðræðissamfélagi.

Viðbótartillaga.

Ný 16. grein (aðrar greinar færast aftur) sem fjallar um vantraust, verði svohljóðandi: 16. gr.

Gerist stjórnarmaður brotlegur við refsilög og/eða siðareglur Blindrafélagsins, vinnur gegn hagsmunum félagsins eða félagsmanna þess eða sýnir af

sér aðra verulega ámælisverða háttsemi og allar sáttatilaunir reynast árangurslausar, er stjórn Blindrafélagsins heimilt að samþykkja tillögu um vantraust á viðkomandi stjórnarmann. Meirihluti aðalstjórnarmanna, að undanskildum þeim sem vantrauststillaga lýtur að, þurfa að vera samþykkir slíkri ákvörðun.

Ef stjórn Blindrafélagsins samþykkir tillögu um vantraust samkvæmt 1. mgr., er stjórninni skylt að boða til félagsfundar innan tveggja vikna og skal boða til fundarins í samræmi við 6. gr. þessara laga. Á meðan beðið er ákvörðunar félagsfundar, er þeim stjórnarmanni sem lýst hefur verið vantrausti á óheimilt að taka þátt í stjórnarstörfum á vegum félagsins.

Ef brot stjórnarmanns skv. 1. mgr. eru sérlega ámælisverð eða ef viðkomandi stjórnarmaður hefur eða mun valda Blindrafélaginu skaða með framgöngu sinni, er stjórn félagsins heimilt, samhliða því að leggja fram tillögu um vantraust, að leggja fram

tillögu um að viðkomandi stjórnarmanni verði vikið úr Blindrafélaginu.

Félagsfundur, sem er boðaður skv. 2. mgr. þessarar greinar, skal hlýða á sjónarmið stjórnarinnar og þess stjórnarmanns sem vantrauststillaga lýtur að. Í kjölfar þess að báðir aðilar hafa gert grein fyrir sjónarmiðum sínum, tekur félagsfundur annaðhvort ákvörðun um að staðfesta tillögu stjórnar, sem felur þá í sér tafarlausa brottvikningu viðkomandi stjórnarmanns úr embætti, eða hafna tillögu stjórnar, sem felur þá í sér að viðkomandi stjórnarmaður heldur stöðu sinni. Ef stjórn félagsins hefur nýtt sér heimild skv. 3. mgr. til að bera fram tillögu um brottvikningu viðkomandi stjórnarmanns úr félaginu, skal félagsfundur einnig taka afstöðu til þeirra tillögu. Skal einfaldur meirihluti greiddra atkvæða ráða niðurstöðu félagsfundar um samþykkt tillögu stjórnar um vantraust en til samþykkis brottvikningar þarf 2/3 greiddra atkvæða á félagsfundi.

Ef félagsfundur staðfestir tillögu stjórnar, tekur varamaður sæti þess stjórnarmanns sem félagsfundur hefur vikið úr embætti og situr út kjörtíma þess stjórnarmanns.

Ef almennur félagsmaður brýtur gegn refsilögum og/eða siðareglum Blindrafélagsins, sýnir af sér sérlega ámælisverða háttsemi eða hefur eða mun valda Blindrafélaginu skaða með framgöngu sinni, er stjórn Blindrafélagsins heimilt að leggja fram tillögu um að viðkomandi félagsmanni skuli vikið úr Blindrafélaginu. Um málsmeðferð slíkra tillögu fer eftir 3. og 4. mgr. þessa ákvæðis eftir því sem við á. Til samþykkis brottvikningar almenns félagsmanns þarf 2/3 greiddra atkvæða á félagsfundi.

Greinargerð:

Í samræmi við ábendingu sannleiksnefndarinnar þá er hér gerð tillaga um skilgreina hvaða ferli á að vinna eftir ef stjórnarmaður eða félagsmaður brýtur refsilög og/eða siðareglur Blindrafélagsins, vinnur gegn hagsmunum félagsins eða félagsmanna þess eða sýnir af

sér aðra verulega á mælisverða
háttsemi og allar sáttatilraunir
reynast árangurslausar.

Mikilvægt er að hafa í huga að
þetta ferli getur ekki farið í

gang nema búið sé að leita sáttar
og útséð er með að sættir muni
nást. Hér eru hagsmunir
félagsins í fyrirrúmi.

Aðrar skýrslur

Blindravinnustofan 2016

Blindravinnustofan er vinnu-og starfsþjálfunarstaður blindra, sjónskertra og annarra fatlaðra einstaklinga.

Blindravinnustofan gegnir mikilvægu hlutverki í því að skapa þessum einstaklingum atvinnu og starfa þar um 30 fatlaðir einstaklingar. Flestir þeirra eru í hlutastarfi. Að auki starfa þar rekstrarstjóri og tveir menntaðir starfsleiðbeinendur, þroskaþjálfari og félagsliði.

Rauði þráðurinn í starfsemi Blindravinnustofunnar felst í pökkun og sölu á hreingerningarvörum undir vörumerkjum

Blindravinnustofunnar. Önnur starfsemi er til að mynda ljósmyndaskönnun, bastvöggugerð og viðgerðir auk áfyllinga í vörustanda og ýmis innpökkunarverkefni.

Á árinu var áfram unnið markvisst að hagkvæmari innkaupum og hagstæðari flutningum til landsins auk þess sem áfram var unnið að aukinni hagkvæmni í umbúða- og lagerhaldi. Samstarf við Ó. Johnson & Kaaber um að pakka vörum í vörustanda hélt áfram. Um er að ræða sápur, tannkrem

og hreinlætisefni í þar til gerða áherslustanda sem við sjáum í öllum helstu

matvöruverslunum landsins.

Síðastliðið ár er fyrsta heila árið frá því að nýr samningur var gerður við

Vinnumálastofnun um rekstur Blindravinnustofunnar. Þessi samningur er gríðarlega mikilvægur fyrir

Blindravinnustofuna og hann hefur ásamt bættum rekstri styrkt rekstrargrundvöll vinnustofunar verulega.

Mikill umsnúningur hefur orðið á rekstri vinnustofunnar og annað árið í röð skilar rekstur Blindravinnustofunnar hagnaði.

Bráðabirgðarekstrarniðurstöður sýna að hagnaður ársins af reglulegri starfsemi er um 13,6 m.kr. Þar munar mest um að hagræðingarverkefni eru byrjuð að skila sér inn í reksturinn í formi bættrar framlegðar, söluaukning var á smásöllumarkaði og samningar tókust við Vinnumálastofnun um leiðréttingar á greiðslum til samræmis við ákvæði í gildandi samningi.

Nokkur atriði út starfsskýrslu Hljóðbókasafns Íslands 2016

Starfsemi Hljóðbókasafns Íslands gekk mjög vel á árinu 2016. Starfsemin var vel innan ramma fjárlaga og var jafnframt nokkur afgangur sem nýttur var til að rétta af svólítinn halla sem hefur myndast undanfarin ár. Hljóðbókasafnið er því á réttu róli miðað við þá fjárveitingu sem það hefur fengið. Virkir lánþegar voru í lok árs 2016 9.242, sem er 16% aukning frá árinu áður. Þar af voru 6.200 skráðir vegna lesblindu, 1.650 vegna blindu og sjónskerðingar en tæplega 1.400 voru með aðrar þjónustuástæður en það eru helst sjúkdómar sem koma í veg

fyrir að viðkomandi geti lesið prentaðar bækur. Útlán á árinu 2016 voru 200.986 sem er 16% aukning frá árinu á undan. Framleiddar bækur á árinu voru 274 sem er 10% aukning frá árinu á undan. Streymisþjónusta safnsins nýtur æ meiri vinsælda og er miðlun efnis að breytast samkvæmt því. Árið 2016 voru geisladiskar 28% útlána sem er 6% minnkun frá árinu áður, útlán í streymi var 40% sem er 9% aukning frá árinu áður og niðurhal 31% sem er 3% samdráttur frá árinu á undan. Þetta er ánægjuefni hvort tveggja vegna umhverfisáhrifa og kostnaðar.

Innri starfsemi

Hljóðbókasafnið fékk stimpilinn fyrirmyndarstofnun í fimmta skipti síðastliðið ár, en það var í 2. sæti meðal stofnana með 20 starfsmenn eða færri. Starfsandinn er góður og starfsfólk safnsins er

samkvæmt þessum mælingum meðal ánægðustu starfsmanna innan ríkisgeirans og jafnframt stolt af starfseminni. Starfsmenn eru sjö en lausráðnir lesarar eru um 30. Stofnanasamningar voru endurnýjaðir á árinu.

Bókakostur

Hljóðbókasafnið er nú með 7400 titla í útlán. Safnið hefur undanfarin ár aukið innlestur um 10–15% en á stefnuskrá safnsins til ársins 2020 er að auka innlestur bóka um 15% ár hvert.

Bókakosturinn hefur verið í endurskoðun og uppfærslu undanfarin ár, verið er að merkja og skrá bækur upp á nýtt, bæta við myndum, efnisorðum og leitarorðum til að auðvelda lánþegum að finna

bækur á heimasíðu safnsins. Safnið á nú um 1000 bækur á ensku sem keyptar hafa verið af RNIB í Bretlandi í samvinnu við Norðurlöndin og er þessi bókakostur vel nýttur af lánþegum safnsins. Safnið er jafnframt í samstarfi við öll Norðurlöndin um millisafnalán sem hefur komið sér vel fyrir prentleturshamlaða nemandur sem fá heilmikið af námsbókum frá hinum löndunum.

Heimasíðan hbs.is

Heimasíða Hljóðbókasafns Íslands hefur verið í stöðugri endurskoðun og allt kapp hefur verið lagt á að gera hana fullkomlega aðgengilega fyrir öll skjálestursforrit og önnur hjálpartæki fyrir prentleturshamlaða. Þetta

hefur verið mikið verk og kostnaðarsamt en árangurinn er góður. Safnið hefur notið aðstoðar blindra notenda við lagfæringar á heimasíðunni sem hefur verið algert lykilateki.

Rekstur

Í lok ársins 2016 var safninu sem öðrum ríkisstofnunum gert að skila þriggja ára framkvæmdaáætlun og þriggja ára fjárhagsáætlun til Mennta- og menningarmálaráðuneytis. Í stefnu safnsins næstu þrjú árin

koma m.a. fram eftirfarandi aðgerðir:

1. Hækka hlutfall fjárheimilda til innlesturs og fjölgunar titla.
2. Markvissari miðlun efnis til notenda, betri leitarmöguleikar, kynningar á nýjungum.

3. Nánara samstarf við notendur og kennara.
4. Innleiðing nýs streymisspilara bæði á neti og í nýju smáforriti eða appi í norrænu samstarfi.
5. Verndun safnkosts, úthýsing og afritun utanhúss.
6. Hefja framleiðslu á tímaritum og dagblöðum á

- mismunandi formi. Tilraunaverkefni.
7. Græn stefna, draga úr umhverfisáhrifum, s.s. geisladiskanotkun með markvissum hætti.
8. Endurmenntun starfsmanna vegna nýrra verkefna og Evrópusambands.

Alþjóðlegt samstarf

Hljóðbókasafnið tekur þátt í alþjóðlegu samstarfi. Safnið er meðlimur í DAISY consortium og hefur það starf mikið snúist um nýtt dreifiform Epub3 sem á að taka við af DAISY-dreififorminu. Þessi umræða hefur staðið í nokkur ár, en vonir standa til að Epub3 verði notað æ meira á almennum markaði þannig að prentleturshamlaðir geti fengið aðgang að sama efni á sama tíma og á sama verði og aðrir. Framþróun Epub3 hefur strandað á afspilunartækjum og fleiru en Hljóðbókasafnið mun ekki fara yfir í nýtt dreifiform fyrr en öruggt er að sem flestir geti nýtt sér það. Epub3 er hins vegar það sem koma skal og

safnið undirbýr það eftir bestu getu. Starfsfólk Hljóðbókasafns Íslands sótti alþjóðlega ráðstefnu, *Take Part*, sem haldin var á vegum MTM (Myndigheten för Tilgängliga Medier), í Svíþjóð en forstöðumaður Hljóðbókasafnsins var ráðstefnustjóri. Ráðstefnan var mjög gagnleg og mynduðust góð tengsl á milli starfsmanna sem vinna með aðgengileika í ýmsum löndum. Hljóðbókasafnið tekur þátt í norrænu samstarfi og sækir reglulega fundi er varða málefni prentleturshamlaðra á Norðurlöndunum.

Evrópusambandið og tilskipanir vegna aðgengis að prentuðu máli

Evrópusambandið hefur verið ötult við að verja hagsmuni prentleturshamlaðra í heiminum enda full ástæða til. Undanfarið ár hefur verið til umræðu Evróputilskipun 2001/29/EC sem fjallar um aðgengi að prentuðu efni og ýmsar hindranir sem eru í veginum. Hljóðbókasafnið lét þýða minnisblað um þessi málefni, sem er afar upplýsandi og gefur skýra mynd af stefnu sambandsins. Minnisblaðið heitir á íslensku Frá betra aðgengi til fulls aðgengis prentleturshamlaðra að ritverkum. Minnisblaðið er 27 blaðsíður og er aðgengilegt á Hljóðbókasafninu hvort tveggja í innlestri og á word-formi. Að auki er nú til umræðu tilskipun 2016/0279 sem snýr að blindum,

sjónskertum og öðrum sem geta ekki notað prentað mál en vonir nágrannalanda okkar sem eru í ESB standa til þess að þessi tilskipun verði innleidd á næsta ári. Í stuttu máli léttir hún verulega undir með þeim sem vinna að því að gera prentefni aðgengilegt fyrir blinda, sjónskerta og aðra sem á þurfa að halda. Þær upplýsingar hafa fengist frá lögfræðingum Mennta- og menningarmálaráðuneytis að það geti orðið einhver bið á því að málið verði tekið upp hjá EES. Hins vegar kann það að flýta fyrir að Noregur stefni að því að innleiða tilskipunina á sama tíma og lönd innan ESB eða árið 2018. Hljóðbókasafnið fylgist náið með þessu.

Næstu skref

Hljóðbókasafn Íslands er þjónustustofnun og leggur mikla áherslu á að starfsemi og fjármagn nýtist sem allra best fyrir þá sem safnið þjónar. Stærstu verkefni safnsins um þessar mundir eru að hefja framleiðslu á blöðum og tímaritum á ýmsu dreififormi

fyrir lánþega, að vinna í Epub3-málum, efla nánara samstarf við notendur, fara yfir þróun mála innan Evrópusambandsins og fara yfir persónuverndarmál sem taka breytingum á næsta ári. Safnið hefur farið þess á leit við Háskólann í Reykjavík að vera

samstarfsaðili að verkefni sem snýr að talgervilsmálum á Íslandi en nú mun vera í bígerð að safna saman öllum upplýsingum sem til eru í þeim tilgangi að gera mönnum kleift

að þróa nýjan talgervil. Safnið hefur mikinn áhuga á því að eiga talgervil sem gæti nýst við innlestur á flóknari námsbókum.

Ársskýrsla Fjólu 2016–2017

Aðalfundur félagsins var haldinn 2. apríl og var stjórn Fjólu 2016–2017 skipuð þannig: Snædís Rán Hjartardóttir formaður, Sigurjón Einarsson gjaldkerfi, Áslaug Ýr Hjartardóttir ritari, Friðgeir Jóhannesson varaformaður, Kristjana Garðarsdóttir meðstjórnandi og varamenn Hafdís María Tryggvadóttir og Guðrún Björg Jónsdóttir. Stjórnarfundir voru alls 12 á árinu. Aðalfélagar Fjólu eru nú 20 og styrktarfélagar 31.

Baráttumál Fjólu og leiðarljós í vinnu eru virðing, túlkun, hjálpartæki, félagsleg þjónusta og fjármál. Baráttumálin voru ákveðin á félagsfundi 2015 og eru í fullu gildi.

Hópákæra vegna miska sem hlaust vegna neitunar

Samskiptamiðstöðvar til að veita endurgjaldslausu túlkun á stjórnarfundum í nóvember 2015 var til áframhaldandi meðferðar hjá félaginu. Niðurstaða fékkst í það mál í desember 2016. Þeir stjórnarmenn sem pöntuðu sér túlk,greiddu fyrir hann og lögðu fram kvittanir því til sönnunar fengu allan kostnað greiddan auk miskabóta samsvarandi þeim sem Snædís Rán Hjartardóttur voru dæmdar í Héraðsdómi Reykjavíkur 30. júní 2015.

Túlkun erlendis var starfinu til trafala þetta starfsár. Erfiðlega gekk að fá túlka með sér út fyrir landsteinana. Ástæður þess eru bæði skortur á fjármagni og mannafla. Samskiptamiðstöð bauð félagsmönnum upp á þjálfun í leiðsagnartúlkun. Námskeiðið

fólst bæði í snertitákn málskenndu og verklegum æfingum með túlkum. Samhliða námskeiðinu fengu túlkar SHH kenndu í leiðsögutækni hjá ráðgjafa Fjólu. Góður rómur var gerður að námskeiðinu og eru nú félagsmenn í Fjólu betur meðvitaðir um þá möguleika sem liggja í leiðsagnartúlkun SHH.

Liðveislumál félagsmanns sem náð hefur 67 ára aldri var til meðferðar hjá félaginu í samvinnu við lögfræðing ÖBÍ. Manninum var neitað um félagslega liðveislu sökum aldurs. Málið fór í kærufarli til velferðarnefndar Reykjavíkurborgar sem staðfesti neitun þjónustumiðstöðvar en úrskurðarnefnd Velferðarráðuneytis sneri þeim úrskurði og sagði að Reykjavíkurborg gæti ekki neitað fólki um liðveislu á grundvelli aldurs. Alþjóðlegur dagur fólks með samþætta sjón- og heyrnarskerðingu 27. júní var með óvenjulegu sniði í ár. Að þessu sinni var boðið á stefnumót við stjórnámálamenn í

aðdraganda alþingiskosninga. Áttu stjórnarmenn í Fjólu spjall við nokkra alþingismenn og spiluðu við þá borðspilið *Lifað með skerta sjón og heyrn*.

Samstarfssamningur Fjólu og Blindrafélagsins hefur verið í endurskoðun undanfarið ár. Nýr samningur var undirritaður 7. júní. Þar er kveðið á um áframhaldandi samstarf og upplýsingaöflun milli félaganna, afnot af húsnæði og faglega ráðgjöf til félagsmanna Blindrafélagsins. Formenn félaganna, Sigbór U. Hallfredsson og Snædís Rán Hjartardóttir, undirrituðu samninginn.

Samningur við Heyrnarhjálpi hefur einnig verið í vinnslu en hann er ekki frágenginn. Vegna þessara samninga þarf að fara í heildarendurskoðun á lögum Fjólu en sú vinna er ekki farin af stað.

Formannafundur systursamtaka Fjólu var að þessu sinni í Svíþjóð. Félagið sá sér ekki fært að senda fulltrúa á norrænan formannafund til Svíþjóðar. Ekki var unnt að fá túlka til fararinnar og félagið sá

sér ekki fært að afla túlka utan SHH og geiða fyrir þá í ár.

Félagsmenn fóru í sumarbústað 25.–29. júlí að Sólheimum í Grímsnesi. Þar dvöldu félagsmenn og fjölskyldur við góðan kost og ferðalög í blíðskaparveðri. Farnar voru dagsferðir á Þingvelli og Gullfoss og Geysi. Einnig fengum við skoðunarferð með leiðsögn um Sólheimasvæðið. Félagsfundur var í tengslum við norrænan fræðslufund fagfólks um Usher-heilkenni og heilsu sem haldinn var í Reykjavík í september. Aðalfyrirlesari fundarins Mattias Ehn hélt opinn fyrirlestur á vegum félagsins. Árleg jólagleði var svo í nóvember að vanda.

Í samstarfi við Reykjavíkurborg voru ráðnir sumarliðar til Fjólu. Verkefni voru fjölbreytt, t.d. að undirbúa ferðir, selja boli og undirbúa 27. júní.

Starfsmaður félagsins var í leyfi hluta ársins en er nú komin aftur til starfa. Stefnt er að því að starfskraftar hennar verði aðallega nýttir til ráðgjafar og aðstoðar við félagsmenn. Er félögum í Blindrafélaginu velkomið að leita til ráðgjafans og er þjónustan ókeypis.

Heimasíða Fjólu hefur fengið nýja slóð, deafblind.is og einnig nýtt netfang, deafblind@deafblind.is en gömlu netföngin skila póstinum áfram á réttan stað.

Ársskýrsla Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónskerta og dauflinda einstaklinga 2016

Almennt

Þjónustu- og þekkingarmiðstöð fyrir blinda, sjónskerta og dauflinda einstaklinga hefur starfað frá árinu 2009 og heyrir undir félags- og jafnréttismálaráðherra. Meginstarfsemi Miðstöðvarinnar er á sviði ráðgjafar, endurhæfingar,

fræðslu og samhæfingar við aðrar opinberar stofnanir. Einnig sér stofnunin um úthlutun hjálpartækja fyrir notendur auk endurgreiðslna fyrir gleraugu. Notendur þjónustunnar eru á öllum aldri og búsettir um allt land. Miðstöðin veitir þjónustu

þar sem notendur óska hennar í nærumhverfi þeirra. Þjónusta er veitt til notenda, aðstandenda, skóla, vinnustaða, sveitarfélaga og annarra opinberra stofnana. Miðstöðin er gjaldtökulaus stofnun og allir fjármunir til reksturs hennar koma frá ríkissjóði, fyrir utan styrki til þróunarverkefna. Stofnunin hefur frá upphafi lagt mikinn metnað í þróun nýrra vinnuaðferða, að finna bestu mögulegu lausnir í ráðgjöf og fræðslu, ástundun faglegra vinnubragða og í þekkingu starfsfólks.

Frá því Miðstöðin tók til starfa árið 2009 hefur samsetning notendahópsins verið að breytast, bæði hvað varðar aldur notenda og tíðni ólíkra greininga. Veruleg aukning hefur orðið í tilvísununum barna, eða um 30% síðustu þrjú ár, og eru flest barnanna sem nú eru á skrá með fleiri greiningar umfram sjónskerðingu. Í elsta

aldurshópi notenda

Miðstöðvarinnar hefur meðalaldur farið hækkandi á undanförunum árum.

Meðalaldur notenda í hópi eldri borgara árið 2009 var 86–89 ára en árið 2015 var hann orðinn 90–91 árs. Á síðustu árum hefur notendum á skrá fjölgað um 5% árlega og munar þar mest um börn og fólk á atvinnualdri. Það er því ljóst að samsetning notendahópsins hefur breyst verulega.

Meðalaldur notenda í elsta hópnum fer hækkandi, fleiri börnum er vísað á Miðstöðina og fjöldi notenda með fleiri en eina greiningu hefur aukist í öllum aldurshópum. Þannig hefur fjöldi þjónustubýngri einstaklinga, sem þurfa meiri og fjölbreyttari þjónustu, aukist. Breytingar á samsetningu notendahópsins kalla á endurmenntun starfsfólks, þátttöku í þróunarverkefnum og breytt verklag.

Notendur

Hjá Miðstöðinni eru rúmlega 1500 manns á skrá og á síðustu þremur árum hafa borist 190–220 nýjar tilvísanir á ári. Langflestum er vísað á

Miðstöðina af augnlæknum en einnig berast tilvísanir frá heimilislæknum auk þess sem margar fyrirspurnir berast frá skólum, dvalar- og

hjúkrunarheimilum og öðrum opinberum stofnunum. Flestar nýjar tilvísanir koma frá augndeild Landspítala og eru fyrir eldri borgara með aldurstengda augnbotnahrörnun (AMD). Flestum börnum er vísað á Miðstöðina af barnaaugnlæknum og árin 2015 og 2016 voru flest barnanna talin vera með heilatengda sjónskerðingu. Samkvæmt lögum er eitt af hlutverkum Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar að taka saman tölfræði um fjölda blindra og sjónskertra einstaklinga á landinu. Notendaskrá Miðstöðvarinnar er skipt upp í nokkra hluta og eru þeir eftirfarandi:

- Fjöldi blindra, sjónskertra og einstaklinga með samþætta sjón- og heyrnarskerðingu. Árið 2016 voru 1551 einstaklingur á skrá hjá Miðstöð. Jafnframt eru skráningar skilgreindar eftir sjónskerðingarflokkum og

viðbótargreiningum eftir því sem við á.

- Fjöldi einstaklinga með gerviauga/u en árið 2016 voru þetta 240 einstaklingar.
- Fjöldi einstaklinga sem fá gleraugu endurgreidd en árið 2016 voru þetta 3977 einstaklingar.

Á árunum 2015–2016 voru 45 nýir einstaklingar á vinnualdri skráðir. Af þeim eru 13 sjónskertir vegna hrörnnunar í augnbotnum og 14 með sjónsviðsskerðingar vegna áfalla í heila, t.d. vegna blæðingar eða æxlis. 11 nýir notendur eru af erlendum uppruna og eykst hlutfall þeirra í þessum aldursflokki milli ára. Flestir af eldri borgurum á skrá eru sjónskertir vegna augnbotnahrörnnunar. Fjöldi nýrra notenda sem bætast við á ári vegna AMD helst nokkuð óbreyttur á milli ára. Væg aukning hefur orðið í fjölda nýrra notenda með sjónsviðsskerðingar vegna áfalla í miðtaugakerfi.

Þjónusta í nærumhverfi

Með það að leiðarljósi að veita þjónustu sem mest í nærumhverfi notenda eru starfsmenn Miðstöðvar töluvert

á ferðinni. Á árunum 2015–2016 voru keyrðir rúmlega 70.000 km. Fyrir utan höfuðborgarsvæðið fara

starfsmenn mest til Akureyrar, eða um helming allra ferða, en að öllu jöfnu er farið með reglulegu millibili til notenda í öllum landshlutum. Fjöldi ferða

starfsmanna innanlands árið 2015 og 2016 var samtals 137 ferðir, 61 ferð 2015 og 76 ferðir 2016.

Endurhæfing

Miðstöðin býður sérúrræði í endurhæfingu en notendur geta óskað eftir dvöl í endurhæfingaríbúð sem staðsett er í sama húsi og Miðstöðin. Endurhæfingin er einstaklingsmiðuð og markmið hennar að auka virkni og þátttöku í daglegu lífi. Íbúðin hentar vel fyrir þá sem þurfa viðamikla þjálfun hjá Miðstöðinni. Hún hentar líka vel fyrir þá sem búa utan höfuðborgarsvæðisins og þurfa meiri þjónustu en mögulegt er

að veita þeim í heimabyggð. Hægt er að óska eftir dvöl frá einni upp í fjórar vikur. Notandi og tengiliður á Miðstöðinni setja markmið og ákveða í sameiningu á hvaða þætti skal leggja áherslu, t.d. athafnir daglegs lífs, umferli eða notkun punktaleturs. Jafnframt eru skipulögð viðtöl við þá ráðgjafa sem gætu komið að gagni fyrir tiltekinn notanda, t.d. hjá sálfræðingi, félagsráðgjafa eða tækniráðgjafa.

Bókagerð

Árið 2015 voru afgreiddar 1372 pantanir sem er rúmlega 3% aukning frá árinu 2014. Fjöldi háskólanema hefur haldist nokkuð jafn á milli ára. Aukning hefur orðið á efni sem flokkast undir „annað“ og er það efni fyrir notendur í vinnutengdum tilgangi. Árið 2016 voru afgreiddar 1918 pantanir sem er tæplega 40% aukning frá árinu 2015. Engin

ein skýring er á þessari aukningu þar sem pöntunum hefur fjölgað á nær öllum skólastigum. Þó er aukningin langmest hjá leikskólunum enda hefur verið augin áhersla á þjónustu við það skólastig. Þetta er mjög jákvæð þróun þar sem notendur þekkja þá bækurnar áður en þeir hefja skólagöngu.

Þakkir

Starfsmenn Miðstöðvarinnar
þakka Blindrafélaginu fyrir gott
samstarf nú sem endranær og
við hlökkum til áframhaldandi

góðs samstarfs á komandi
árum.

Huld Magnúsdóttir,
forstjóri

Viðaukar

Siðareglur Blindrafélagsins.

Blindrafélagið, samtök blindra og sjónskertra á Íslandi.

Gildi Blindrafélagsins.

Jafnrétti. Eykur þátttöku og færir með sér gæfu.	Sjálfstæði. Stuðlar að virkni og ábyrgð.	Virðing. Elur af sér viðurkenningu og réttisýni.	Umburðarlyndi. Stuðlar að fjölbreytileika og víðsýni.
--	--	--	---

Siðareglur.

1. gr.

Tilgangur siðareglna.

Að veita Blindrafélaginu, félagsmönnum, stjórnendum, starfsfólki og sjálfbóðaliðum, stuðning í hlutverki sínu við að vinna að heill félagsmanna í gegnum hagsmuna- og réttindagæslu, þjónustu, félagsstarf og jafningjastuðning.

Að styrkja ímynd Blindrafélagsins, viðhalda og auka traust almennings á starfi félagsins með því að upplýsa um gildi og markmið sem móta starfið.

Að efla gegnsæi, góða stjórnarhætti og faglegt starf í þágu félagsmanna og almennings.

Að veita stjórn og starfsmönnum viðmið um breytni og þá faglegu ábyrgð sem á þeim hvílir umfram lagalegar skyldur.

2. gr.

Virðing.

Ábyrgð gagnvart hvert öðru.

Félagsmenn skulu halda tryggð við gildi félagsins, efla og styðja grundvallarreglur þessar með því að sýna af sér gott fordæmi.

Félagsmenn skulu sýna hver öðrum virðingu og kurteisi í samskiptum og viðhafa yfirvegum og hof í orðræðu um menn og málefni, bæði í ræðu og riti.

Félagsmenn skulu sýna af sér háttvísi í framkomu. Ólíðandi hegðun eins og einelti og kynferðisleg áreitni eða ofbeldi er ekki liðin innan Blindrafélagsins.

3. gr.

Heilindi.

Ábyrgð gagnvart almenningi, fjölmiðlum og samfélagi.

Upplýsingar sem Blindrafélagið veitir skulu vera áreiðanlegar og gefa rétta mynd og samhengi þess sem verið er að kynna. Tölfræði og hugtök skulu vel skilgreind og stuðla að skýrum og réttum upplýsingum til almennings.

Blindrafélagið starfar sjálfstætt að markmiðum sínum, með hagsmuni félagsmanna að leiðarljósi, án þrýstings frá eða skuldbindinga gagnvart stjórnvöldum, styrktaraðilum eða öðrum utanaðkomandi aðilum.

Blindrafélagið skal hafa umhverfissjónarmið ávallt að leiðarljósi í rekstri sínum og sýna með því gott fordæmi í umgengni við náttúru og samfélag.

4. gr.

Ábyrg starfsemi.

Ábyrgð gagnvart styrktaraðilum, þjónustunotendum og samstarfsaðilum.

Blindrafélagið ber ábyrgð á starfi sínu og skal sýna þjónustunotendum, styrktaraðilum og öllum öðrum samstarfsaðilum bæði virðingu og trúnað.

Áreiðanlegar og skýrar upplýsingar eru veittar fúslega og án óþarfra tafa. Notendum þjónustu eru gefnar aðgengilegar upplýsingar um alla þætti og þeim auðveldað að nota hana.

Blindrafélagið mismunar ekki þeim sem félagið á í samskiptum við, hvorki á grunni þjóðernis, kyns, kynhneigðar, fötlunar, trúar, skoðana eða annars sem er ólíkt með fólki.

Blindrafélagið, félagsmenn, stjórnendur og starfsfólk misnota ekki stöðu sína sem veitendur þjónustu eða gæða til að misþjóa eða svíkja traust þeirra sem til þeirra sækja.

5. gr.

Ábyrgir starfshættir.

Ábyrgð stjórnarmanna, starfsfólks og sjálfboðaliða.

Stjórnarmenn, starfsfólk og sjálfboðaliðar halda tryggð við gildi, markmið og orðstír Blindrafélagsins.

Stjórnarmenn, starfsfólk og sjálfboðaliðar Blindrafélagsins nýta ekki trúnaðarupplýsingar sjálfum sér til framdráttar.

Stjórnarmenn, starfsfólk og sjálfboðaliðar Blindrafélagsins veita þjónustu og fyrirgreiðslu á faglegum forsendum en ekki vegna persónulegra tengsla eða vensla.

Stjórnarmenn, starfsfólk og sjálfboðaliðar Blindrafélagsins virða störf annarra félaga og samtaka og kynna sig í krafti eigin starfs.

Stjórnarmenn, starfsfólk og sjálfboðaliðar Blindrafélagsins sýna hver öðrum virðingu, samstarfsvilja og stuðning og stuðla að framgangi verkefna.

6. gr.

Ábyrg fjármál.

Meðferð fjármuna, endurskoðun, upplýsingagjöf, fjáraflanir.

Meðferð fjármuna er samkvæmt viðurkenndum bókhalds- og reikningsskilavenjum og endurskoðun reikninga er í höndum kjörinna skoðunarmanna og löggiltra endurskoðenda.

Upplýsingar um fjárhag og rekstur eru settar fram á skýran og aðgengilegan máta í ársreikningum félagsins.

Blindrafélagið er ráðvant og tekur ekki við styrkjum frá aðilum sem með framgöngu sinni eða starfsemi vinna gegn baráttumálum félagsins.

Blindrafélagið aflar ekki fjár með ósiðlegum hætti og ávallt er skýrt til hvers fjár er aflað og tilskilin leyfi fyrir fjáröflunum fengin.

Stjórnarmenn, starfsfólk og sjálfboðaliðar gæta ráðdeildar í daglegum rekstri og við meðferð fjármuna félagsins.

7. gr.

Siðrof.

Málsmeðferð vegna ætlaðs brots.

Vakni grunur um eða verði ljóst að siðareglur þessar hafi verið brotnar má hver sem þess verður var tilkynna það til stjórnar Blindrafélagsins. Erindi um brot á siðareglunum má aldrei bitna á sendanda þess og stjórn getur ákveðið að sendandi erindis njóti nafnleyndar.

Stjórn skal leita skýringa og frekari upplýsinga eftir því sem tilefni er til. Málsmeðferð skal haga í samræmi við meginreglur um óhlutdrægni og vandaða og réttláta málsmeðferð. Sá sem sakaður er um að hafa brotið siðareglur þessar skal ávallt eiga þess kost, meðan mál hans er til umfjöllunar, að koma á framfæri sjónarmiðum sínum og upplýsingum.

Ef stjórnarmaður á hlut að máli og ef málavextir gefa tilefni til getur stjórn leitað til óháðs sérfræðings/sérfræðinga til að gefa ráðgefandi álit á því hvort siðareglur hafi verið brotnar.

Brjótí félagsmaður, stjórnarmaður, starfsmaður eða sjálfboðaliði Blindrafélagsins gegn siðareglum þessum skal hann í samráði við stjórn Blindrafélagsins bæta fyrir brotið eins og hægt er með því að birta, leiðrétta upplýsingar eða gera aðra þá bragarbot sem þurfa þykir.

8. gr.

Miðlun siðareglna.

Birting, umræður og endurskoðun.

Siðareglur þessar birtast á miðlum félagsins og eru aðgengilegar á heimasíðu Blindrafélagsins.

Starfsmönnum og sjálfboðaliðum Blindrafélagsins, þar með talið stjórnar- og nefndarmönnum, eru kynntar þessar reglur í upphafi starfs síns fyrir félagið.

Siðareglur þessar skulu teknar til umræðu í stjórn Blindrafélagsins við upphaf kjörtímabils hvernar stjórnar og endurskoðaðar ef þörf þykir á.

**Siðareglur kjörinna fulltrúa Blindrafélagsins.
Blindrafélagið, samtök blindra og sjónskertra á Íslandi.**

Gildi Blindrafélagsins.

Jafnrétti.
Eykur þátttöku og færir með sér gæfu.

Sjálfstæði.
Stuðlar að virkni og ábyrgð.

Virðing.
Elur af sér viðurkenningu og réttisýni.

Umburðarlyndi.
Stuðlar að fjölbreytileika og víðsýni.

Siðareglur kjörinna fulltrúa.

1. gr.

Markmið siðareglna.

Markmið þessara siðareglna er að skilgreina það háttarni og viðmót sem stjórn Blindrafélagsins ber að sýna af sér við störf sín fyrir hönd félagsins og upplýsa félagsmenn og aðra um kröfurnar sem gerðar eru til þeirra. Siðareglurnar gilda einnig um þá sem kjörnir eru til setu í nefndum eða til annarra ábyrgðarstarfa hjá Blindrafélaginu.

2. gr.

Lög og reglur.

Stjórnarmenn skulu í störfum sínum fylgja lögum, reglugerðum og samþykktum Blindrafélagsins, sem og sannfæringu sinni. Þeim ber að gæta hagsmuna Blindrafélagsins og að setja almenna hagsmunum ofar sérhagsmunum, hvort heldur er sínum eigin, annarra einstaklinga eða einstakra hópa.

3. gr.

Góðir stjórnhættir.

Stjórnarmenn skulu ávallt hafa í heiðri grundvallaratriði góðra stjórnunarháttanna í störfum sínum, þ.m.t. gagnsæja, upplýsta og málefnalega ákvarðanatöku og framkvæma ekkert það sem er til þess fallið að vekja grunsemdir um að annað en lögmæt og málefnaleg sjónarmið ráði för við stjórn félagsins.

Stjórnarmönnum ber að sinna verkefnum sínum af trúmennsku og haga störfum sínum og málflutningi á þann veg að verkefni sem eru til úrlausnar innan stjórnar nái framgangi án óþarfra tafa.

Stjórnarmenn upplýsa eins og kostur er félagsmenn um störf sín og annað sem skiptir máli í rekstri Blindrafélagsins.

4. gr.

Umboð og háttvísi.

Stjórnarmenn skulu koma fram af háttvísi og gæta þess að fara ekki út fyrir umboð sitt í störfum sínum og virða verkaskiptingu í stjórnkerfi Blindrafélagsins og hlutverk starfsmanna félagsins. Þeir mega ekki hlutast til um að starfsmenn aðhafist nokkuð sem hefur þann tilgang að verða stjórnarmanni til hagsmunalegs ávinnings, né heldur aðila nátengdum honum eða ákveðnum hópum eða fyrirtækjum.

Stjórnarmenn sýna hver öðrum, félagsmönnum, viðskiptavinum og starfsmönnum félagsins fulla virðingu í ræðu, riti og framkomu.

5. gr.

Misbeiting valds.

Stjórnarmenn mega ekki beita réttindum eða aðstöðu sem fylgir stjórnarsetunni í þágu einkahagsmuna sinna eða annarra í því skyni að geta notið beinna eða óbeinna persónulegra hagsbóta. Einnig skulu þeir gæta þess að nýta sér ekki óopinberar upplýsingar til að hagnast á þeim persónulega eða hjálpa öðrum að gera það.

6. gr.

Trúnaður og virðing.

Stjórnarmenn gæta þagmælsku um málefni sem þeir fá vitneskju um í starfi sínu og gæta ber trúnaðar um, vegna einkahagsmuna eða almannahagsmuna samkvæmt lögum og eðli máls. Trúnaðarskylda helst eftir að kjörtíma lýkur.

Stjórnarmönnum ber jafnframt að virða trúnað um ummæli einstakra fundarmanna á lokuðum fundum stjórnar Blindrafélagsins sem og um innihald skjala eða annarra gagna, sem þeir fá aðgang að og trúnaður skal vera um.

Stjórnarmenn virða einkalíf og sjálfsákvörðunarrétt þeirra sem til stjórnar leita með sín málefni með þagmælsku um persónulega hagi þeirra og með því að upplýsa þá eftir bestu getu um möguleg úrræði.

7. gr.

Ábyrg meðferð fjármuna og ráðsmennska.

Stjórnarmönnum ber að gera og virða fjárhagsáætlun Blindrafélagsins og sýna ráðdeild við meðferð fjármuna og eigna félagsins.

8. gr.

Stöðuveitingar.

Stjórnarmenn gæta þess þegar þeir koma sjálfir að ákvörðun um val á starfsmönnum, að leggja til grundvallar faglegar forsendur og hæfni til að rækja starfið og að hæfasti umsækjandinn hljóti starfið.

9. gr.

Hagsmunaárekstrar/hæfi.

Stjórnarmenn nýta sér ekki stöðu sína í þágu einkahagsmuna sinna, eða annarra sem þeim eru tengdir, hvort sem ávinningur af slíku kemur fram strax eða síðar, þ.m.t. eftir að störfum fyrir Blindrafélagið lýkur. Stjórnarmenn skulu forðast hagsmunaárekstra í störfum sínum. Ef stjórnarmaður á beinna eða óbeinna persónulegra hagsmuna að gæta í máli sem kemur til umfjöllunar skal hann gera grein fyrir þeim og ef vafi leikur á hæfi hans eru greidd atkvæði um það. Um hæfi stjórnarmanna við meðferð einstakra mála er farið eftir 20. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011.

10. gr.

Gjafir og fríðindi.

Stjórnarmenn þiggja ekki gjafir eða önnur fríðindi frá félagsmönnum og viðskiptavinum Blindrafélagsins, eða þeim sem leita eftir verkefnum eða þjónustu félagsins, þannig að túlka megi þær sem persónulega þóknun eða greiða fyrir ákvarðanir á vegum stjórnar eða nefnda/ráða.

11. gr.

Málsmeðferð vegna ætlaðs brots.

Komi fram ábending eða grunur um að kjörinn fulltrúi hafi brotið siðareglurnar tekur stjórn málið til umfjöllunar. Telji stjórn að um brot sé að ræða getur hún samþykkt að ávíta viðkomandi fyrir brotið.

Við málsmeðferð skal þess gætt að virða andmælarétt og leita sátta. Telji stjórn sér ekki fært að skera úr um málið getur hún leitað utanaðkomandi sérfræðiaðstoðar.

Stjórnarmanni ber að taka hagsmuni og orðstír Blindrafélagsins fram fyrir sína eigin og draga sig í hlé frá stjórnarstörfum á meðan mál er til rannsóknar ef um alvarleg brot á siðareglum er að ræða og eins ef hann sætir opinberri rannsókn vegna alvarlegs lögbrots.

12. gr.

Endurskoðun og miðlun siðareglna.

Siðareglur þessar skulu teknar til umræðu í stjórn Blindrafélagsins við upphaf kjörtímabils hvernar stjórnar og endurskoðaðar ef þörf þykir á.

Stjórnarmönnum ber að undirgangast og tileinka sér siðareglurnar og staðfesta með samþykki sínu að þeir ætli að hafa þær að leiðarljósi.

Siðareglurnar eru birtar á miðlum félagsins.

**Siðareglur stjórnenda og starfsmanna Blindrafélagsins.
Blindrafélagið, samtök blindra og sjónskertra á Íslandi.**

Gildi Blindrafélagsins.

Jafnrétti.
Eykur þátttöku og færir með sér gæfu.

Sjálfstæði.
Stuðlar að virkni og ábyrgð.

Virðing.
Elur af sér viðurkenningu og réttisýni.

Umburðarlyndi.
Stuðlar að fjölbreytileika og víðsýni.

Siðareglur stjórnenda og starfsmanna.

1. gr.

Markmið siðareglna.

Markmið þessara reglna er að skilgreina það háttarni og viðmót sem starfsmönnum Blindrafélagsins ber að sýna við störf sín á vegum félagsins. Með starfsmanni er hér átt við stjórnendur, almenna starfsmenn og undirverktaka sem taka að sér verkefni fyrir hönd félagsins sem Blindrafélagið hefur stjórnunarlega ábyrgð á.

2. gr.

Lög og reglur.

Starfsmanni ber að gæta þess í störfum sínum að fylgja lögum, reglum og samþykktum Blindrafélagsins sem við eiga sem og sannfæringu sinni. Honum ber að gæta hagsmuna Blindrafélagsins og að setja almenna hagsmuni ofar sérhagsmunum, hvort heldur er sínum eigin, annarra einstaklinga eða einstakra hópa.

3. gr.

Ábyrgð í samskiptum.

Starfsmanni ber að gegna störfum sínum af alúð og samviskusemi, gæta kurteisi, lipurðar og réttisýni og veita þeim sem til hans leitar aðstoð og leiðbeiningar.

Starfsmanni ber að sýna samstarfsfólki sínu alltaf kurteisi og virðingu í samskiptum. Einelti og kynferðisleg áreitni verður undir engum kringumstæðum umborin á vinnustaðnum.

4. gr.

Ráðdeild í fjármálum.

Starfsmanni ber að virða fjárhagsáætlun og grundvallarreglur um fjármálastjórn sem tryggja réttmæta og ábyrga meðferð á fjármunum Blindrafélagsins. Við störf sín skal hann ekki aðhafast neitt sem getur falið í sér misnotkun á eignum og fjármunum félagsins.

Starfsmenn skulu virða eftirlit og úttektir, sem framkvæmdar eru af skoðunarmönnum og endurskoðendum félagsins og leggja sitt af mörkum til þess að markmið þess náist.

5. gr.

Trúnaður.

Starfsmenn skulu gæta þagmælsku og trúnaðar um málefni sem þeir fá vitneskju um í starfi sínu og gæta ber trúnaðar um. Trúnaðarskylda helst þótt látið sé af störfum.

6. gr.

Stöðuveitingar.

Starfsmönnum sem koma að mannaáráðningum ber að gæta þess að þegar skipað er í stöður verði einstaklingum ekki veitt starf eða stöðuhækkun hjá Blindrafélaginu á öðrum forsendum en hæfni til að rækja starfið og að hæfasti umsækjandinn hljóti starfið.

7. gr.

Hagsmunaárekstur.

Starfsmenn skulu forðast hagsmunaárekstra í störfum sínum. Þegar starfsmaður á óbeinna eða beinna persónulegra hagsmuna að gæta í máli sem er til umfjöllunar hjá félaginu, skal hann gera grein fyrir þessum hagsmunum áður en umræður fara fram og ákvörðun tekin.

8. gr.

Gjafir og fríðindi.

Starfsmenn þiggja ekki gjafir, sem túlka megi sem persónulega þóknun fyrir greiða eða ívilnun, frá félagsmönnum og viðskiptavinum Blindrafélagsins eða þeim sem leita eftir þjónustu eða verkefnum hjá félaginu.

9. gr.

Miðlun og endurskoðun.

Siðareglur starfsmanna Blindrafélagsins hvers tíma skulu vera hluti af starfsskyldum þeirra og ber starfsmönnum að tileinka sér þær.

Siðareglur þessar eru kynntar starfsmönnum á starfsmannafundum og skulu vera aðgengilegar á heimasíðu Blindrafélagsins.

Siðareglurnar skulu teknar til umræðu í stjórn í upphafi hvers kjörtímabils og endurskoðaðar ef þörf þykir.

Viðbragðsáætlun Blindrafélagsins gegn kynferðisbrotum á vettvangi félagsins

Á vettvangi Blindrafélagsins skal vera starfandi fagrád um meðferð kynferðisbrota, hér eftir nefnt fagrád. Stjórn Blindrafélagsins skipar í fagráðið sem hefur það hlutverk að styðja við þolendur.

Í þeim tilgangi að skapa aðstæður sem stuðla gegn því að kynferðislegt ofbeldi eigi sér stað á vettvangi Blindrafélagsins er mikilvægt að öllum sé það kunnugt að þolendur eigi stuðning fagráðs félagsins vísan. Fagráðið er ekki rannsóknaraðili.

Kvörtunum um kynferðisbrot skal beina til fagráðs á netfangið: fagrad@blind.is.

1. Með hugtakinu kynferðisbrot í reglum þessum er átt við þá háttsemi sem lýst er refsiverðri í XXII. kafla almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og í barnaverndarlögum nr. 80/2002.

Kynferðislegt ofbeldi er misnotkun á annarri manneskju þar sem gerandinn beitir eða hótar að beita ofbeldi eða þvingar þolanda á annan hátt kynferðislega. Þessi misnotkun getur verið allt frá káfi, þukli og klúru orðbragði upp í fullframið nauðgunarbrot í skilningi almennra hegningarlaga.

Kynferðisleg áreitni er óvelkomin kynferðisleg hegðun. Kynferðisleg áreitni skapar auðmýkjandi eða fjandsamlegar aðstæður til vinnu, náms eða félagslegrar samvinnu og samskipta hvort sem áreitnin er líkamleg, orðbundin eða myndræn. Kynferðisleg áreitni felur í sér samskipti sem einkennast af misnotkun á valdi, styrkleika eða stöðu þar sem kynferði þolandans er í brennidepli. Það sem greinir slíka framkomu frá vinnahótum og vinsamlegri stríðni er að hún er í óþökk þess sem fyrir henni verður. Hún er ekki gagnkvæm og ekki á jafnræðisgrundvelli.

2. Innan Blindrafélagsins eiga þolendur kynferðislegs ofbeldis, sem kann að hafa átt sér stað innan félagsins, kost á að leita beint til fagráðs félagsins.
3. Leiti þolandi til starfsmanna félagsins vegna kynferðisbrots á vettvangi félagsins skulu þeir leiðbeina þolanda við að vísa máli sínu til umfjöllunar hjá fagráði.
4. Komi upp mál sem snúa að börnum (undir 18 ára) ber skv. gildandi lögum um tilkynningarskyldu nr. 80/2002 að vísa slíkum málum umsvifalaust til barnaverndaryfirvalda.
5. Stjórn Blindrafélagsins skipar (þrjá) aðila í fagrád. Í því skulu vera fulltrúar af báðum kynjum og aðilar með menntun á sviði félagsráðgjafar, lögfræði og heilbrigðisgreina eða aðili með sambærilegan bakgrunn. Hlutverk fagráðs er að fjalla um þau mál sem vísað er til þess, leiðbeina þolanda og gera tillögu um viðbrögð til tilheyrandi aðila. Ákvörðun um viðbrögð og næstu skref eru alltaf að höfðu samráði við þolanda. Fagrád skipar einn úr sínum hópi til að vera formaður fagráðsins.
6. Fulltrúi frá fagráði skal hafa samband við þolanda svo fljótt sem auðið er eftir að máli er vísað til fagráðs. Fagrád vinnur með þolanda og aðstoðar við að koma máli í viðeigandi farveg í fullu samráði við þolanda. Mæli lög ekki á annan veg er fagráði og öðrum þeim sem að málunum koma skylt að gæta þagmælsku um einstök mál.
7. Stjórn Blindrafélagsins er skylt að taka til umfjöllunar og úrskurða í málum sem fagrád félagsins hefur vísað til stjórnarinnar. Úrræði stjórnar taka óhjákvæmilega mið af stöðu geranda, þ.e. hvort hann er stjórnarmaður, starfsmaður, félagsmaður eða utanaðkomandi aðili. Eigi stjórnarmaður aðild að máli, sem meintur þolandi, gerandi eða trúnaðarmaður þolanda, skal hann víkja af fundi á meðan málið er tekið fyrir

innan stjórnar. Það sama skal gilda ef almennar vanhæfisreglur eiga við um einhvern stjórnarmann.

8. Þessar reglur eru settar og samþykktar af stjórn Blindrafélagsins.

Viðbragðsáætlun Blindrafélagsins í eineltismálum

Í samræmi við siðareglur Blindrafélagsins er ætlast til að félagsmenn og starfsmenn sýni hver öðrum kurteisi og virðingu í samskiptum. Einelti og kynferðisleg áreitni verður undir engum kringumstæðum umborin og meðvirkni félags- og starfsmanna í einelti er fordæmd.

Skilgreining Blindrafélagsins á hvað felst í einelti og kynferðislegu áreitni styðst við 3. gr. reglugerðar nr. 1009/2015, „Reglugerð um aðgerðir gegn einelti, kynferðislegri áreitni, kynbundinni áreitni og ofbeldi á vinnustöðum“.

Einelti: *Síendurtekin hegðun sem almennt er til þess fallin að valda vanlíðan hjá þeim sem fyrir henni verður, svo sem að gera lítið úr, móðga, særa eða ógna viðkomandi eða að valda honum ótta. Skoðanaágreiningur eða ágreiningur vegna ólíkra hagsmuna fellur ekki hér undir.*

Við úrlausn eineltismála eru eftirfarandi meginreglur hafðar í huga:

- Ákvarðanir um málsmeðferð eru alltaf teknar í samráði við þolandann sem hefur alltaf síðasta orðið um það.
- Leitast verður við að koma í veg fyrir einelti með því að leysa úr ágreiningsmálum og árekstrum, sem valdið geta óþægindum og þróast yfir í einelti, án tafar og áður en þau þróast til verri vegar.
- Tekið verður á fölskum ásökunum um einelti af sömu festu og einelti almennt.
- Gerandi eineltis verður látinn axla ábyrgð.

Viðbrögð

Félagsmaður eða starfsmaður sem verður fyrir einelti eða kynferðislegri áreitni innan Blindrafélagsins skal snúa sér hið fyrsta til næsta yfirmanns og tilkynna um atvikið. Næsti yfirmaður er í tilfelli almennra félagsmanna formaður eða varaformaður félagsins en framkvæmdastjóri í tilfelli starfsmanna. Ef einhver þessara aðila á hlut að máli getur þolandi leitað til hvers sem er innan stjórnar.

Lögð verður áhersla á að leysa málið hið fyrsta og koma í veg fyrir frekara einelti. Þörf þolanda fyrir bráðan stuðning er metin og hann veittur strax ef þörf er á.

Yfirmaður í samráði við þolanda ákveður hvert framhaldið verður. Þolandi getur valið á milli óformlegrar og formlegrar málsmeðferðar. Málum sem varða kynbundna áreitni eða kynferðislegt ofbeldi er beint til fagráðs Blindrafélagsins sbr. viðbragðsáætlun gegn kynferðislegu ofbeldi.

Óformleg málsmeðferð. Velji þolandi óformlega málsmeðferð felur það í sér að leitað er upplýsinga hjá þolanda og honum veittur stuðningur með trúnaðarsamtali eða ráðgjöf. Aðrir eru ekki upplýstir um málið.

Formleg málsmeðferð. Velji þolandi formlega málsmeðferð er gerð hlutlaus athugun á málsatvikum. Rætt er við þolanda, geranda og aðra sem veitt geta upplýsingar um málið. Mikilvægt er að leita upplýsinga um tímasetningar og fá fram gögn ef einhver eru, s.s. tölvupósta, SMS-skilaboð eða annað.

Gerandi mun fá leiðsögn og aðvörun og fundin verður lausn sem m.a. getur falist í eftirfarandi:

- a) Ef gerandi er starfsmaður félagsins: Breytingum á vinnustaðnum, vinnubrögðum eða vinnuskipulagi og hann gæti líka verið færður til í starfi. Láti gerandi sér ekki segjast og viðheldur eineltinu leiðir það til uppsagnar hans úr starfi.
- b) Ef gerandi er félagsmaður: Óskað verði eftir því að hann dragi sig út úr félagsstarfinu.

Málinu verður fylgt eftir og rætt við aðila að ákveðnum tíma liðnum og fylgst verður með samskiptum aðila málsins.

Alvarleg atvik verða hugsanlega kærð að höfðu samráði við þolanda.

BLINDRAFÉLAGIÐ

Samtök blindra og sjónskertra á Íslandi
STOFNAÐ 1939

Hamrahlíð 17 - 105 Reykjavík - Sími: 525 0000
www.blind.is - Netfang: blind@blind.is